

កិច្ចរបស់ចិត្ត ១៤

- បដិសន្ធិកិច្ច
- តច្ឆន្តកិច្ច
- វោចជ្ជនកិច្ច
- ទស្សនកិច្ច
- សច្ចនកិច្ច
- ឃាយនកិច្ច
- សាយនកិច្ច
- ផុស្សនកិច្ច
- សម្មជិច្ចនកិច្ច
- សន្តិវេទនកិច្ច
- ចោដ្ឋព្វនកិច្ច
- ជ័តនកិច្ច
- តទាលបម្ពណកិច្ច
- ចុតិកិច្ច

បុណ្យសិល្បៈ ១៦ ប្រការ

ពុទ្ធសករាជ ២៥៤៨

ហាយ ចំរើន

អារម្ភកថា

រឿងរ៉ាវក្នុងលោក ព្រោះតែការសន្ទត់ មានច្រើនសន្លឹកសន្ទាប់
ណាស់ រហូតមិនអាចនឹងគិតបាន ប៉ុន្តែបណ្ឌិត រមែងកម្ចាត់បង់នូវមន្ទិល
គឺ ការខ្វល់ខ្វាយចំពោះរឿងរ៉ាវទាំងនោះបានដោយបញ្ញាដ៏ប្រពៃ ព្រោះ
បានសំឡឹងចំណុចសំខាន់នៃរឿងរ៉ាវទាំងនោះថា រឿងរ៉ាវទាំងនោះជា
របស់បួម ជារបស់មិនមានពិតដោយបរមត្ថ គ្រាន់តែជាការឆ្កែប្រឌិត
ឡើងអាស្រ័យមានចិត្តកើតឡើងប៉ុណ្ណោះ ។ ដូច្នោះ ចិត្តដែលដឹងរឿង
រ៉ាវទាំងនោះ មិនមែនជារឿង ត្រឹមតែជាចិត្ត ហើយក៏មិនមែនជាមនុស្ស
សត្វណា ៗ ដែរ ។

សូមឲ្យការសិក្សាព្រះធម៌របស់ពុទ្ធបរិស័ទ ប្រកបដោយស្មារតី
ខ្ពស់ ដើម្បីកម្ចាត់នូវការវង្វេងទៅតាមអារម្មណ៍ក្នុងលោក កំណត់ក្នុង
ចិត្តថា អ្វីដែលកើត ដែលកំពុងប្រព្រឹត្តទៅ និងការបែកធ្លាយ ក្នុង
សង្សារវដ្ត សូម្បីក្នុងអតីតដែលរាប់ចំនួនមិនបាន និងតទៅខាងមុខទៀត
ត្រឹមតែជាធម៌ប៉ុណ្ណោះ ។

ពាក្យទ្រទ្រង់

សូមចំណែកបុណ្យ ដែលកើតឡើងពី
សេចក្តីព្យាយាមប្រែរៀបរៀងអង្គកថា
ទាំងភាសាបាលី និងភាសាខ្មែរនេះ ចូរ
បានដល់ បុព្វការីជន មានមាតា.បិតា
របស់ខ្ញុំ ញាតិទាំងឡាយ ព្រមទាំង
សព្វសត្វទាំងអស់ សូមលោកទាំង-
ឡាយជួបប្រទះតែសេចក្តីសុខគ្រប់ ៗ
កាល ។

ហាយ ចំរើន

មហាសុបិនជាតកំ

(៧៧) ឧសកា រុក្ខា គារិយោ គវា ច
អស្សេព្វ កំសោ សិគាលី ច កុម្មោ
បោក្ខរណី ច អបាកចន្ទនំ
លារុនិ សីទន្តិ សិលា បូរន្តិ
មណ្ឌកិយោ កណ្ណសប្បេ គិលន្តិ
កាកំ សុវណ្ណា បរិវារយន្តិ
តសា វកា ឯឡកានំ កយា ហិ
វិប្បរិយាយោ វត្តតិ នយិធមត្តិ ។

(មហាសុបិនជាតកំ សត្តមំ)

មហាសុបិនជាតក

(៧៧) (ព្រះរាជាទ្រង់ត្រាស់ថា មហាសុបិន ១៦ គឺ) ៖
គោឡើងកទាំងឡាយ ១ , ឈើទាំងឡាយ ១ , មេគោទាំង-
ឡាយ ១ , គោឈ្មោលទាំងឡាយ ១ , សេះ ១ , កាជន៍
(មាស) ១ , មេចចក ១ , ក្អម ១ , ស្រះបោក្ខរណី ១ ,
បាយតៅ ១ , ខ្លឹមចន្ទន៍ ១ , ផ្ទៃឃ្មោកទាំងឡាយលិច ១ , ថ្ម
ទាំងឡាយអណ្តែត ១ , មេកង្កែបទាំងឡាយខាំពស់វែកទាំង-
ឡាយ ១ , រាជហង្សទាំងឡាយចោមរោមក្អែក ១ , ខ្លាដំបង
ទាំងឡាយ (រត់ទៅ) ព្រោះភ្នាក់ផ្អើល ដោយសេចក្តីខ្លាចអំពី
ព័ត៌ទាំងឡាយ ១ ។ បរិយាយចម្លែកប្រព្រឹត្តទៅ ន័យទាំងឡាយ
មានក្នុងសុបិនទាំងនេះ ។

(ចប់មហាសុបិនជាតក ទី ៧)

ស្រង់ពីព្រះត្រៃបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក សត្តមភាគ លេខ ៥៨

មហាសុបិនជាតក្កដា

លាវុនិ សីទន្តិទិ តទំ សត្វា ជេតវនេ វិហារន្តោ

សោឡស មហាសុបិនោ អារព្ព កថេសិ ។

ឯកទិវសំ កិរ កោសលមហារាជា រត្តិ និទ្ធិបគតោ

បច្ឆិមយាមេ សោឡស មហាសុបិនេ ទិស្វា ភីតតសិកោ

មរណកយតជ្ជិតោ សយនបិដ្ឋេ និសិទ្ធកោវ រត្តិ វិតិណាមេសិ ។

អថ នំ បកាតាយ រត្តិយា ព្រាហ្មណបុរោហិតា ឧបសង្កមិត្វា

សុខំ សយិត្ត មហារាជាតិ បុច្ឆិសុ ។

អង្គកថា មហាសុបិនជាតក

ព្រះបរមសស្តា កាលប្រថាប់នៅព្រះជេតពនមហាវិហារ ទ្រង់ប្រារព្ធមហាសុបិន ១៦ ប្រការ ត្រាស់ព្រះធម្មទេសនានេះ មានពាក្យផ្តើមថា លាវុនិ សីទន្តិ ដូច្នោះ ។

ដូចបានស្តាប់មក ថ្ងៃមួយព្រះបាទកោសលមហារាជ ស្តេច ចូលកាន់និន្ទ្រា ក្នុងរាត្រីកាល ក្នុងបច្ឆិមយាម ទតព្រះនេតយើញ ព្រះសុបិននិមិត្តដ៏ចម្រុះអស្ចារ្យ ១៦ ប្រការ ទ្រង់តក់ស្លុតព្រះទ័យ តើនព្រះបន្ទំ ទ្រង់ព្រះតម្រិះថា យើងយើញសុបិននិមិត្តទាំងនេះ តើនឹងមានអ្វីកើតឡើងដល់យើងខ្លះហ្ន៎! ព្រះអង្គមានសេចក្តីតក់- ស្លុតរន្ធត់ក្រែលែងទ្រង់ប្រថាប់លើព្រះទ័ននៅកន្លែងសេយ្យសន៍ នោះឯង រហូតអស់រាត្រីកាល ។

លុះព្រឹកឡើង ពួកព្រាហ្មណ៍បុរោហិតចូលគាល់ ក្រាប ទូលសួរថា បពិត្រមហារាជ ព្រះអង្គទ្រង់ជុំជាសុខឬ ? ព្រះរាជា

៣ មហាសុបិនជាតកដ្ឋកថា

កុរុតោ មេ អាចរិយា សុខំ អជ្ជាហំ បច្ចុសសមយេ សោឡុស

មហាសុបិនោ បស្សិ សោម្ហិ តេសំ ទិដ្ឋកាលតោ បដ្ឋាយ

កយម្បត្តោតិ វេទេថ មហារាជ សុត្វា ជានិស្សរាមាតិ វុត្តេ

ព្រាហ្មណានំ ទិដ្ឋសុបិនេ កថេត្វា កិន្ទ ខោ ឥមេសំ ទិដ្ឋការណា

កវិស្សទីតិ អាហ ។ ព្រាហ្មណា ហត្ថេ វិធុនីសុ ។

កស្មា ហត្ថេ វិធុនថាតិ ច វុត្តេ កក្ខុទ្យា-

មហារាជ សុបិនាតិ ។ កា តេសំ និប្ពត្តិ កវិស្សតីតិ ។

៣ អដ្ឋកថា មហាសុបិនជាតក

ឆ្លើយថា លោកអាចារ្យទាំងឡាយ យើងនឹងមានសេចក្តីសុខបាន
យ៉ាងណា កាលពីយប់មិញវេលាជិតភ្លឺ យើងឃើញសុបិននិមិត្ត
១៦ ប្រការ តាំងពីឃើញសុបិននិមិត្តទាំងនោះហើយ យើងដល់នូវ
សេចក្តីភ័យខ្លាចយ៉ាងខ្លាំង កាលដែលពួកបុរោហិតក្រាបទូលថា
បពិត្រមហារាជទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោសសូមព្រះអង្គត្រាស់រឿងនោះ
ចុះ ពួកខ្ញុំព្រះអង្គបានស្តាប់ហើយ នឹងទស្សន៍ទាយថ្វាយបាន ទើប
ត្រាស់រឿងព្រះសុបិន ដែលទ្រង់ឃើញហើយ ឲ្យពួកព្រាហ្មណ៍
ស្តាប់ ហើយត្រាស់ថា ព្រោះហេតុឃើញសុបិនទាំងនេះនឹងមានអ្វី
កើតឡើងដល់យើងខ្លះ ? ពួកព្រាហ្មណ៍នាំគ្នារាប់ម្រាមដៃ ។ កាល
បានត្រូវសួរថា ព្រោះហេតុអ្វី ពួកអ្នកទើបនាំគ្នារាប់ម្រាមដៃ ?
ពួកព្រាហ្មណ៍បានក្រាបទូលថា បពិត្រមហារាជ ព្រះសុបិនទាំង-
ឡាយនឹងមានអន្តរាយ ព្រះរាជាត្រាស់សួរថា ព្រះសុបិនទាំងនោះ
នឹងមានផលដោយប្រការណា ? ពួកព្រាហ្មណ៍នាំគ្នាក្រាបទូលថា

៤ មហាសុបិនជាតកដ្ឋកថា

រជ្ជន្តរាយោ រោគន្តរាយោ ជីវិតន្តរាយោ ចាតិ ឥមេសំ

តិណ្ណំ អន្តរាយានំ អញ្ញាតរោតិ ។

សប្បជិកម្មា អប្បជិកម្មាតិ ។ កាមំ ឯតេ សុបិនា

អតិផរុសត្តា អប្បជិកម្មា មយម្យន តេ សប្បជិកម្មេ ករិស្សរាម

ឯតេ បដិក្កមាបេតុំ អសកោន្តានំ អម្ហាកំ សិក្ខិតការោ នាម

ករិស្សតីតិ ។ កី បន កត្វា អាចរិយា បដិក្កមាបេស្សថាតិ ។

សព្វចតុក្កេន បញ្ញំ យជិស្សរាម មហារាជាតិ ។ រាជា

ភិតតសិទោ តេនហិ អាចរិយា មម ជីវិតំ តុម្ហាកំ ហត្ថេ

៤ អដ្ឋកថា មហាសុបិនជាតក

នឹងអន្តរាយ ៣ យ៉ាងទាំងនេះ គឺ អន្តរាយដល់រាជសម្បត្តិ ១
អន្តរាយ គឺ រោគបៀតបៀន ១ អន្តរាយដល់ព្រះជន្ម ១ ឯណា
នីមួយ ។

ព្រះរាជាសួរថា បា នឹងជួយដោះស្រាយបានឬដោះស្រាយ
មិនបាន ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រមហារាជ ព្រះ-
សុបិនទាំងនេះ អស់ផ្លូវដោះស្រាយដោយពិត ព្រោះជាអន្តរាយដ៏
ធំ តែពួកខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយ នឹងធ្វើឲ្យល្អមកែខ្ញែកបាន កាលបើ
ពួកខ្ញុំព្រះអង្គមិនអាចដើម្បីនឹងកែខ្ញែកព្រះសុបិនទាំងនេះបានហើយ
នឹងឈ្មោះថា ភាពជាអ្នកសម្រេចការសិក្សាបានប្រយោជន៍អ្វី ?
ព្រះរាជាត្រាស់សួរថា លោកអាចារ្យទាំងឡាយ នឹងធ្វើយ៉ាងណា
ឲ្យអន្តរាយនោះវិនាសបាន ពួកព្រាហ្មណ៍នាំគ្នាទូលថា បពិត្រ
មហារាជ ពួកខ្ញុំព្រះអង្គត្រូវបូជាយ័ញ្ញដោយវត្ថុមួយមុខ ៤១ គ្រប់
យ៉ាង ព្រះអង្គ ព្រះរាជាទ្រង់ជូរព្រះទ័យ ត្រាស់ថា លោកអាចារ្យ

៤ មហាសុបិនជាតកដ្ឋកថា

ហោតុ ខិប្បំ មេ សោត្តិ ករោថាតិ អាហ ។ ព្រាហ្មណា ពហុធនំ
លកិស្សាម ពហុខជ្ជកោជនំ អាហារាបស្សាមាតិ ហដ្ឋតុដ្ឋា មា
ចិន្តយិត្ត មហារាជាតិ រាជានំ សមស្សាសេត្វា រាជនិវេសនា
និក្ខមិត្វា ពហិនគរេ យញ្ញវាដំ កត្វា ពហុ ចតុប្បទគណេ
ចុនប្បណីតេ កត្វា បក្ខិគណេ សមាហរិត្វា
ឥទព្វិទព្វា លទ្ធី វដ្ឋតិ បុនប្បនំ សព្វាន្តិ ។

អថ ខោ មល្លិកា ទេវី តំ ការណំ ញត្វា រាជានំ
ឧបសង្កមិត្វា បុច្ឆិ កី នុខោ មហារាជ ព្រាហ្មណា បុនប្បនំ
សព្វាន្តិ ។ សុខិតា ត្វំ កទ្ធ អម្ពាកំ កណ្ណមូលេ
អាសិរិសំ សព្វាន្តិ ន ជានាសិតិ ។ កី ឯតំ មហារាជាតិ ។

៤ អដ្ឋកថា មហាសុបិនជាតក

ទាំងឡាយបើដូច្នោះយើងសូមប្រគល់ជីវិតក្នុងដែររបស់ពួកលោក
ចុះ ពួកលោកប្រញាប់ធ្វើពិធីរំដោះគ្រោះដល់យើងឲ្យរហ័ស ។
ចុះ ពួកព្រាហ្មណ៍នាំគ្នាត្រេកអររីករាយ ថា ពួកយើងត្រូវបាន
ទ្រព្យសម្បត្តិច្រើន នឹងបានរបស់ទំពាស៊ីច្រើន ។ ហើយក្រាបទូល
ដល់ ព្រះរាជាថា បពិត្រមហារាជ សូមទ្រង់កុំវិភក្តឡើយព្រះអង្គ
ហើយ នាំគ្នាចេញចាកពីរាជនិវេសន៍ ចាត់ចែងធ្វើពិធីបូជាយ័ញ្ញ
នៅទីក្រៅនគរ ចាប់ហ្មងសត្វជើង ៤ ជាច្រើនចងទុកនឹងទីបង្គោល
យ័ញ្ញ រួមទាំងហ្មងសត្វបក្សីទុកស្រេចហើយ នាំគ្នាដើរទៅដើរមក
ពោលថា យើងគួរនឹងបានវត្ថុនេះ ។ ។

គ្រានោះ ព្រះនាងមល្លិកាទេវីទ្រង់ជ្រាបហេតុនោះ ក៏ចូល
គាល់ព្រះរាជាក្រាបទូលសួរថា បពិត្រមហារាជ ពួកព្រាហ្មណ៍
នាំគ្នាដើរទៅដើរមក តើមានរឿងអ្វីព្រះអង្គ ? ព្រះរាជាត្រាស់ថា
ណែនាងដ៏ចម្រើន នាងរវល់តែសុខសប្បាយ ទើបមិនដឹងថា
អសិរិសសព្វាន្តិទៅជិតៗ ត្រចៀករបស់យើង ។ ព្រះនាងទូល

៦ មហាសុបិនជាតកដ្ឋកថា

មយា ឯវុរុបា ទុស្សបិនា ទិដ្ឋា ព្រាហ្មណា តិណ្ណំ

អន្តរាយានំ អញ្ញតរោ បញ្ញាយតីតិ វត្វា តេសំ

បដិយាតាយ យញ្ញំ យជិស្សាមាតិ វត្វា បុនប្បុនំ

សព្វាន្តីតិ ។ កី បន តេ មហារាជ សទេវកេ

លោកេ អគ្គព្រាហ្មណោ សុបិនានំ បដិកម្មំ បុច្ឆិតោតិ ។

កតរោ បន សោ កទ្ទេ សទេវកេ លោកេ អគ្គ-

ព្រាហ្មណោតិ ។ សទេវកេ លោកេ អគ្គបុគ្គលំ សព្វញ្ញំ

វិសុទ្ធិំ និក្ខិលេសំ តថាគតំ គោតមំ មហាព្រាហ្មណំ

ន ជានាសិ សោ ហិ កកវា សុបិនន្តរំ ជានេយ្យ

៦ អដ្ឋកថា មហាសុបិនជាតក

សួរថា បពិត្រមហារាជ តើរឿងនោះជាយ៉ាងណា ? ព្រះរាជាប្រាប់
ថា យើងយល់សប្តិអាក្រក់ណាស់ ពួកព្រាហ្មណ៍នាំគ្នាទស្សន៍-
ទាយថា អន្តរាយក្នុង ៣ យ៉ាង ណាមួយក៏នឹងប្រាកដ ដើម្បីកម្ចាត់
អន្តរាយទាំងនោះត្រូវបូជាយញ្ញ ទើបត្រូវដើរទៅដើរមកញយៗ ។
ព្រះនាងមល្លិកា ក្រាបទូលសួរថា បពិត្រមហារាជ ក៏អ្នកដែលជា
កំពូលលើព្រាហ្មណ៍ក្នុងលោក ព្រមទាំងទេវលោក ព្រះអង្គបាន
ទូលសួរដល់ការដោះស្រាយព្រះសុបិន ហើយឬនៅ ? ព្រះរាជា
ទ្រង់សួរថា នាងដឹងច្រើន លោកដែលជាកំពូលលើព្រាហ្មណ៍ក្នុង
លោក ព្រមទាំងទេវលោកនោះ ជានរណាដែរ ? ព្រះនាងក្រាប
ទូលថា ព្រះពរព្រះអង្គ ទ្រង់មិនជាបទេច្ចមហាព្រាហ្មណ៍គោតម
ដែលជាតថាគត អស់កិលេស បរិសុទ្ធិហើយ ជាសព្វញ្ញ ជាបុគ្គល
ដ៏ប្រសើរបំផុតក្នុងលោក ព្រមទាំងទេវលោក ព្រះមានព្រះភាគ
ព្រះអង្គនោះ គង់ទ្រង់ជាបហេតុក្នុងសុបិនយ៉ាងពិត សូមព្រះអង្គ

៧ មហាសុបិនជាតកដ្ឋកថា

គប្ប ត្វំ បុប្ផ តំ មហារាជាតិ ។ សាធុ ទេវីតិ រាជា វិហារំ គន្ធា

សត្តារំ វន្តិត្វា និសីទិ ។

សត្តា មធុរស្សរំ និច្ឆារេត្វា កិន្ទ ខោ មហារាជ

អតិបគេវ អាគតោសីតិ ។ អហំ កន្ត បច្ចុសសមយេ

សោឡុស មហាសុបិនេ ទិស្វា ភីតោ ព្រាហ្មណានំ អាហេចេសី

ព្រាហ្មណា កក្ខុឡា មហារាជ សុបិនា ឯតេសំ បដិយាតនត្ថាយ

សព្វចតុកម្មេ យញ្ញំ យជិស្សាមាតិ យញ្ញំ សជ្ជនិ

ពហុ បាណា មរណកយតជ្ជិតា តុម្ភេ សទេវកេ

លោកេ អគ្គបុគ្គលា អតីតានាគតបច្ចុប្បន្នំ ឧបាទាយ នត្តិ

៧ អដ្ឋកថា មហាសុបិនជាតក

ស្តេចព្រះរាជដំណើរទៅ ក្រាបទូលសួរចុះ ។ ព្រះរាជាត្រាស់ថា
ល្អហើយ ទេវី ហើយស្តេចយាងទៅកាន់ព្រះវិហារ ថ្វាយបង្គំ
ព្រះបាទព្រះបរមសាស្តា ហើយប្រថាប់កន្លែងដ៏សមគួរមួយ ព្រះ-
សាស្តាថ្ងៃនោះព្រះសូរសៀងដ៏ពីរោះ ត្រាស់សួរថា មហាបពិត្រ
ហេតុយ៉ាងណា ទើបទ្រង់យាងមកដូចមានរាជកិច្ចយ៉ាងប្រញាប់ ។
ព្រះរាជាក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន នៅពេលជិតភ្នំ ខ្ញុំ
ព្រះអង្គបានឃើញមហាសុបិន ១៦ ប្រការ គួរឲ្យភ័យខ្លាច ហើយ
បានប្រាប់រឿងទាំងនោះដល់ពួកព្រាហ្មណ៍ ពួកព្រាហ្មណ៍ទស្សន៍-
ទាយថា បពិត្រមហារាជ ព្រះសុបិននេះអាក្រក់ណាស់ព្រះអង្គ
ដើម្បីរម្ងាប់សុបិនទាំងនោះ ត្រូវបូជាយញ្ញដោយយញ្ញវត្ថុមួយមុខ
៤ ៗ គ្រប់មុខ ហើយនាំគ្នាត្រៀមបូជាយញ្ញ ហ្នូនសត្វជាច្រើនត្រូវ
គម្រាមកំហែងដោយមរណភ័យ បពិត្រព្រះមានព្រះភាគជាម្ចាស់
ព្រះអង្គជាបុគ្គលដ៏កំពូលលើសលោក ទាំងទេវលោក ព្រាយ្យ-

៨ មហាសុបិនជាតកដ្ឋកថា

សោ ញាយ្យធម្មោ យោ វោ ញាណមុខ អាបាបំ

នាគច្ចតិ ឯតេសំ មេ សុបិនានំ និប្ពត្តិ កថេថ

កគវាតិ ។ ឯវមេវ មហារាជ សទេវកេ លោកេ

វបេត្វា មំ អញ្ញោ ឯតេសំ សុបិនានំ អន្តរំ វា

និប្ពត្តិ វា ជានិត្តំ សមត្តោ នាម នត្តិ អហំ តេ

កថេស្សាមិ អបិថ ខោ បន តំ ទិដ្ឋនិយាមេនេវ សុបិនេ

កថេហិតិ ។ សាធុ កន្តេតិ រាជា ទិដ្ឋនិយាមេនេវ

កថេតុំ អារកិ

ឧសកា រុក្ខា គារិយោ គវា ថ

៨ អដ្ឋកថា មហាសុបិនជាតក

ធម៌ដែលចូលទៅកំណត់អតីត អនាគត បច្ចុប្បន្ន ដែលមិនមក
កាន់គន្លងញាណមុខរបស់ព្រះអង្គនោះ មិនមានឡើយ បពិត្រ
ព្រះមានព្រះភាគ សូមព្រះអង្គទ្រង់ប្រោស ទស្សន៍ទាយផលនៃ
សុបិនរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងនោះផងចុះ ព្រះអង្គ ។ ព្រះសាស្តា
ត្រាស់ថា ថ្វាយព្រះពរ ពិតយ៉ាងនោះហើយមហាបពិត្រ ក្នុង
លោកទាំងទេវលោក រៀរតថាគតចេញហើយ អ្នកដទៃនឹងបាន
ឈ្មោះថា អាចដឹងហេតុ ឬ ផលរបស់ព្រះសុបិនទាំងនេះ មិនមាន
ឡើយ តថាគតនឹងទស្សន៍ទាយឲ្យមហាបពិត្រ ប៉ុន្តែថា មហា-
បពិត្រ ចូរត្រាស់ប្រាប់ព្រះសុបិនតាមទំនង ដែលទ្រង់បានឃើញ
នោះចុះ ។ ព្រះរាជាទ្រង់ទទួលព្រះពុទ្ធតម្រាស់ថា ករុណាព្រះអង្គ
ហើយផ្ដើមក្រាបទូលព្រះសុបិនតាមទំនង ដែលទ្រង់បានឃើញ
សព្វគ្រប់ ដោយទ្រង់ពោលជាមាតិកាទុក ដូច្នោះថា ៖

គោឧសករាជទាំងឡាយ ១ ដើមឈើទាំងឡាយ ១

៧ មហាសុបិនជាតកដ្ឋកថា

អស្សោ កំសោ សិគាលិ ច កុម្មោ
បោក្ខរណី ច អបាកចន្ទនំ
លារុនិ សីទន្តិ សិលា ប្បវន្តិ
មណ្ឌកិយោ កណ្ណសប្បេ គិលន្តិ
កាកំ សុវណ្ណា បរិវារយន្តិ
តសា វកា ឯឡកានំ កយា ហិតិ

ឥមំ មាតិកំ និក្ខិបិត្វា កថេសិ អហំ កន្តេ ឯកំ តាវ សុបិនំ ឯវំ
អទុសំ ចត្តរោ អញ្ជនវណ្ណា កាឡឧសកា យុជ្ឈិស្សរាមាតិ
ចត្តហិ ទិសាហិ រាជន្តណំ អាគន្ធា ឧសកយុទ្ធិ បស្សិស្សរាមាតិ
មហាជនេ សន្និបតិទេ យុជ្ឈនាការំ ទស្សេត្វា នទិត្វា
គជ្ជិត្វា អយុជ្ឈិត្វាវ បដិក្កន្ធា ឥមំ បឋមំ សុបិនំ អទស្សំ
ឥមស្ស កោ វិបាកោតិ ។

មហារាជ ឥមស្ស វិបាកោ នេវ តវ ន មម កាលេ

៧ អដ្ឋកថា មហាសុបិនជាតក

មេតោទាំងឡាយ ១ គោទាំងឡាយ ១ សេះ ១ ថាសមាស ១
ភ្លេចចក ១ ក្អមទឹក ១ ស្រះបោក្ខរណី ១ បាយនៅ ១ ខ្លឹមប័ន្ទ
១ ឃ្មោកលិច ១ ថ្មអណ្តែត ១ មេកង្កែបដេញខាំស្រវែក ១
រាជហង្សចោមរោមក្អែក ១ , ខ្លាជំបង់ខ្លាចពពែ ១ ។

ហើយត្រាស់ថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គឃើញ
សុបិនប្រការទី ១ យ៉ាងនេះមុនថា គោឧសកៈ មានពិណដូចផ្កា
អញ្ជាន ៤ ក្បាល គិតថានឹងជល់គ្នា នាំគ្នារត់មកកាន់កណ្តាលទី
ព្រះលានហ្ន៎ ពីទិសទាំងបួន កាលមហាជនប្រជុំគ្នាគិតថា ពួក
យើងនឹងមើលគោឧសកៈជល់គ្នា ដែលកំពុងសម្តែងអាការនឹង
ជល់គ្នា បន្តិសំឡេងខ្លាខ្លាវ្រែករោទីអ្នកដាក់គ្នា ហើយក៏បែកគ្នា
ទៅវិញ ដោយមិនបានជល់គ្នាទេ ខ្ញុំព្រះអង្គឃើញសុបិននេះជា
បឋម អ្វី ជាផលរបស់សុបិននេះ ព្រះអង្គ ?

មហាបពិត្រ ផលរបស់សុបិនប្រការនេះ មិនមានក្នុងរជ្ជកាល

ភវិស្សតិ អនាគតេ បន អធម្មិកានំ កបណារជ្ជនំ
 អធម្មិកានំ ច មនុស្សានំ កាលេ លោកោ វិបរិវត្តមាទេ
 កុសលេ ឱស្សក្កេ អកុសលេ ឧស្សន្នេ លោកស្ស បរិហាន-
 កាលេ ទេវោ ន សម្មា វស្សិស្សតិ មេយបាទា ច
 ធិជ្ជិស្សន្តិ សស្សានិ មិលាយិស្សន្តិ ទុព្ពិកំ ភវិស្សតិ
 វស្សិតុកាមា វិយ ចត្តហិ ទិសា មេយា ឧដ្ឋហិត្វា
 ឥត្តិកាហិ អាតបេ បត្តជានំ វិហិអាទីនំ តេមនក-
 យេន អន្តោ បវេសិតកាលេ បុរិសេសុ កុទ្ធាលបិដក-
 ហត្ថេសុ អាឡិ ពន្ធនត្តាយ និក្ខន្តេសុ វស្សនការំ
 ទេស្សត្វា គជ្ជិត្វា វិជ្ជុលតា និច្ឆារេត្វា តេ ឧសកា វិយ

របស់មហាបពិត្រទេ ក្នុងកាលសាសនារបស់តថាគត ក្នុងកាល
 អនាគត កាលបើលោកប្រព្រឹត្តទៅជិតដល់ចំណុចជិតវិនាស ក្នុង
 រជ្ជកាលរបស់ព្រះរាជាដែលកំព្រា មិនបានគ្រប់គ្រងរាជដោយ
 ធម៌ និងក្នុងកាលរបស់ពពួកមនុស្សមិនតាំងនៅក្នុងធម៌ កាលបើ
 កុសលអន់ថយចុះ អកុសលធម៌ចម្រើនឡើង ក្នុងកាលដែល
 លោកវិនាស ភ្ញៀវក៏មិនមាន និង ជើងមេឃគ្មានពពក សន្ធឹង
 ស្រូវស្ងួតហួតហែង ទុព្ពិក្ខុក៏យនឹងកើត ពពកទាំងឡាយតាំងឡើង
 ពីទិសទាំង ៤ ដូចជារកកលនឹងភ្ញៀវ ពពួកស្រី ៗ ប្រញាប់-
 ប្រញាប់កើបស្រូវអង្ករជាដើម ដែលយកចេញហាលថ្ងៃ បញ្ចូល
 ទុកខាងក្នុងម្លប់ ព្រោះខ្លាចទទឹក កាលបើពពួកបុរស ៗ កាន់ចប
 កាន់បង្គីនាំគ្នាចេញទៅ ដើម្បីទប់ទឹក មេឃមីអ្នរអាច ផ្ករលាន់
 គ្រហឹម ផ្នែកបន្ទោក្នុងក្រែត តែមិនធ្លាក់ភ្ញៀវឡើយ ដុំពពកខ្មៅ
 ក៏វិនាសបាត់ទៅ ប្រៀបដូចជា គោឧសកៈដែលរកកលនឹងដល់

អយុជ្ឈិតា អវស្សិតាវ បលាយិស្សន្តិ អយមេតស្ស
 វិបាកោ តុយ្ហម្បន តប្បច្ចយា កោចិ អន្តរាយោ នត្ថិ
 អនាគតំ អារព្ភ ទិដ្ឋោ សុបិនោ ឯស ព្រាហ្មណា
 បន អត្តនោ ជីវិតុត្ថិ និស្សាយ កថយិស្សតិ ។ ឯវំ
 សត្តា សុបិនស្ស និប្ពត្តិ កថេត្វា អាហ ទុតិយំ
 កថេហិ មហារាជាតិ ។

ទុតិយាហំ កន្ត ឯវំ អទេស្សំ ខុទ្ទកុក្ខា ចេវ
 គច្ឆា ច បបរិ កិនិត្វា វិទិត្តិមត្តម្បិ រតនមត្តម្បិ
 អនុគន្ធាវ បុប្ផិ ចេវ ផលន្តិ ច អមំ ទុតិយំ
 អទេស្សំ ឥមស្ស កោ វិបាកោតិ ។ មហារាជ ឥមស្សាបិ
 វិបាកោ លោកស្ស បរិហិនកាលេ មនុស្សានំ បរិត្តា-

គ្នា តែមិនដល់គ្នាដូច្នោះ នេះជាផលរបស់សុបិននោះ តែមិនមាន
 អន្តរាយណាៗ ដល់មហាបពិត្រ ព្រោះរឿងនោះជាបច្ច័យ មហា-
 បពិត្រឃើញសុបិននេះ ប្រារព្ធអនាគតប៉ុណ្ណោះ ។ ចំណែកពួក
 ព្រាហ្មណ៍ អាស្រ័យការចិញ្ចឹមជីវិតរបស់ខ្លួន ទើបទេស្សន៍ទាយ
 ដូច្នោះ ។ ព្រះបរមសាស្តា លុះត្រាស់ប្រាប់ផលនៃសុបិនដោយ
 ប្រការដូច្នោះហើយ ត្រាស់ថា ចូរត្រាស់រឿងសុបិនប្រការទី ២ ចុះ
 មហាបពិត្រ ។

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានឃើញសុបិនប្រការ
 ទី ២ យ៉ាងនេះថា ដើមឈើតូច ៗ និងគុម្ពឫស្សី ដុះចេញពី
 ផែនដីបានត្រឹម ១ ចង្កាមខ្លះ ១ គក់ខ្លះ ត្រឹមតែប៉ុណ្ណោះ ក៏ចេញ
 ផ្កា ចេញផ្លែ តាមគ្នាទៅ នេះជាសុបិនប្រការទី ២ ដែលខ្ញុំ
 ព្រះអង្គបានឃើញ អ្វីជាផលរបស់សុបិននេះ ព្រះអង្គ ? ។

មហាបពិត្រ ផលសូម្បីរបស់សុបិនប្រការនេះ ក៏នឹងមាន

១២ មហាសុបិនជាតកដ្ឋកថា

យុកកាលេ ភវិស្សន្តិ អនាគតស្មី ហិ សត្តា តិព្វរាគា

ភវិស្សន្តិ អសម្បត្តវយាវ កុមារិយោ បុរិសន្តរំ គន្ធា

ឧតុនិយោ ចេវ គត្តិនិយោ ច ហុត្វា បុត្តជីតាហិ វឌ្ឍិស្សន្តិ

ខុទ្ទកុក្កានំ បុប្ផំ វិយ ហិ តាសំ ឧតុនិការោ ផលំ

វិយ ច បុត្តជីតារោ វឌ្ឍិស្សន្តិ ឥតោនិទានម្បិ តេ ភយំ

នត្តិ តតិយម្បិ កថេហិ មហារាជាតិ ។

មហាការិយោ កន្តេ តទហុជាតានំ វច្ឆកានំ ទិវំ

បិវន្តិយោ អទុសំ អយំ តតិយោ សុបិនោ ឥមស្ស កោ

វិបាកោតិ ។ ឥមស្សបិ វិបាកោ អនាគតេយេវ មនុស្សានំ

១២ អដ្ឋកថា មហាសុបិនជាតក

ក្នុងកាលដែលលោកវិនាស វេលាមនុស្សមានអាយុតិច ព្រោះថា សត្វទាំងឡាយក្នុងអនាគត នឹងមានរាគៈខ្លាំងក្លា កុមារីមានវ័យ មិនទាន់គ្រប់ការចេះទាក់ទងនឹងបុរសដទៃ ជាស្រ្តីមានរដូវមានគភ៌ នាំគ្នាចម្រើនដោយបុត្ត និងជីតា ភាពជាកុមារីទាំងនោះ មានរដូវ ប្រៀបដូចដើមឈើតូច ៗ មានផ្កា កុមារីទាំងនោះ ចម្រើនដោយ បុត្ត និងជីតាជាហេតុ ក៏ដូចជាដើមឈើតូច ៗ មានផ្លែ ភ័យសូម្បី មាននិមិត្តនេះជាហេតុ មិនមានដល់មហាបពិត្រទេ ចូរត្រាស់រឿង ប្រការទី ៣ តទៅទៀតចុះ មហាបពិត្រ ។

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានឃើញមេគោធំ ៗ

នាំគ្នាបោកដោះរបស់ហ្ន៎កូនគោដែលទើបតែកើតក្នុងថ្ងៃនោះ នេះ ជាសុបិនប្រការទី ៣ របស់ខ្ញុំព្រះអង្គ តើអ្វីជាផលនៃសុបិននោះ ព្រះអង្គ ?

មហាបពិត្រ សូម្បីផលរបស់សុបិននេះ ក៏នឹងមានតែក្នុង

ជេដ្ឋាបចាយិកកម្មស្ស នដ្ឋកាលេ ភវិស្សតិ អនាគតស្មី

ហិ សត្តា មាតាបិតុសុ វា សស្សុសស្សុរេសុ វា លជ្ជិ

អនុបដ្ឋបេត្វា សមយេ កុដ្ឋមំ សិវិទទិត្វា យាសច្ឆានមត្តម្យិ

មហាលូកានំ ទាតុកាមា ទស្សន្តិ អទាតុកាមា ន ទស្សន្តិ អនាថា

អសយំវសី ទារកេ អារាជេត្វា ជីវិស្សន្តិ តទហុជាតានំ

វច្ឆកានំ ខិរំ បិរិន្តិយោ មហាគារិយោ វិយ ឥតានិទានម្យិ តេ

កយំ នត្តិ ចតុត្ថំ កថេហិ មហារាជាតិ ។

ធុរវាហេ កន្តេ អារោហបរិណាហសម្បន្នេ មហា-

គោណេ យុគបរម្យរាយ អយោជេត្វា តរុណេ គោទេម្មេ

អនាគតដូចគ្នា នឹងមានផលក្នុងវេលាដែលមនុស្សទាំងឡាយនាំ
គ្នាលះបង់ជេដ្ឋាបចាយិកកម្ម គឺ ភាពជាអ្នកប្រព្រឹត្តគោរព ឱន-
លំទោនដល់ចាស់ទុំត្រកូលរាមច្បង ព្រោះក្នុងអនាគត ពពួកសត្វ
មិនបានតាំងនៅក្នុងសេចក្តីកោធប្រែកក្នុងមាតាបិតា ឬ ក្នុងតា-
យាយ កាលស្វែងរកទ្រព្យបានដោយខ្លួនឯង ហើយប្រាថ្នានឹង
ឲ្យរបស់ស៊ី របស់ប្រើដល់មនុស្សចាស់ ។ ក៏ឲ្យ បើមិនប្រាថ្នា
នឹងឲ្យ ក៏មិនឲ្យ មនុស្សចាស់ ។ គ្មានទីពឹង ចិញ្ចឹមជីវិតខ្លួនឯង
មិនបាន ត្រូវយកចិត្តថ្លើមពួកក្មេង ។ ដើម្បីចិញ្ចឹមជីវិត ប្រៀបដូច
ជាមេគោធំ ។ នាំគ្នាបោកដោះកូនគោដែលកើតក្នុងថ្ងៃនោះ សូម្បី
ភ័យ មានសុបិននេះជាហេតុ ក៏មិនមានដល់មហាបពិត្រ សូម
មហាបពិត្រត្រាស់សុបិនប្រការទី ៤ តទៅទៀតចុះ ។

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានឃើញពពួកជនមិន
ទីមគោធំ ។ ដែលធ្លាប់អូសរទេះ ដែលមានកម្លាំងខ្លាំងក្លាយក្រៅ

ធុរេ យោជេន្ត អទស្សំ តេ ធុរំ វហិតំ អសក្កាន្តា

ឆខ្សត្តា អជ្ជសុ សកដានិ នប្បវត្តិសុ អយំ មេ

ចតុត្តា សុបិនោ ឥមស្ស កោ វិបាកោតិ ។

ឥមស្សាបិ វិបាកោ អនាគតេយវ អធម្មិករាជ្ជនំ

កាលេ ភវិស្សតិ អនាគតស្មី ហិ អធម្មិកកបណារាជានោ

បណ្ឌិតានំ បវេណិកុសលានំ កម្មនិវត្តរណសមត្ថានំ មហា-

មត្តានំ យសំ ន ទស្សនិ ធម្មសកាយំ វិនិច្ឆយដ្ឋានេបិ

ទីមរទេះរទេ ត្រឡប់ជាទៅទីមកូនគោតូប ។ ដែលមិនទាន់បាន
ហ្នឹកហាត់ កូនគោតូប ។ ទាំងនោះមិនអាចនាំរទេះទៅបាន ក៏នាំគ្នា
រលាស់ចេញពីនីម ហើយឈរនៅស្ងៀម រទេះទាំងឡាយក៏ទៅមុខ
មិនបាន នេះជាសុបិនប្រការទី ៤ របស់ខ្ញុំព្រះអង្គ អ្វីជាផលរបស់
សុបិននេះ ព្រះអង្គ ? ។

មហាបពិត្រ ផលរបស់សុបិនសូម្បីប្រការនេះ ក៏នឹងមាន
ក្នុងរជ្ជសម័យរបស់ព្រះរាជាអ្នកមិនតាំងនៅក្នុងធម៌ ក្នុងអនាគត
ដូចគ្នា ដោយថា ក្នុងកាលខាងមុខ ព្រះរាជាអ្នកមានបុណ្យតិច
មិនតាំងនៅក្នុងធម៌ នឹងមិនព្រះរាជទានយសដល់មហាអាមាត្យ
ដែលជាបណ្ឌិត ឆ្លាតក្នុងបវេណី មានសមត្ថភាពដែលនឹងញ៉ាំង
សព្វកិច្ចឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបាន ទ្រង់មិនតែងតាំងអាមាត្យជាអ្នកធំ ជា

បណ្ឌិតេ វោហារកុសលេ មហាលូកេ អមច្ចេ ន

ឋបេស្សន្តិ តេ រាជកម្មានិ ចេវ យុត្តាយុត្តពូ អជានន្តា

នេវ តំ យសំ ឧក្ខិបិតុំ សក្ខិស្សន្តិ ន រាជកម្មានិ

និត្តិវិតុំ តេ អសក្កោន្តា កម្មុជុវំ ឆេឡ្យស្សន្តិ មហាលូកាបិ

បណ្ឌិតា អមច្ចា យសំ អលកន្តា កិច្ចានិ និត្តិវិតុំ

សមត្ថាបិ កី អម្ហាកំ ឯតេហិ មយំ ពាហិរកា

ជាតា អព្ពន្ធិរិកា តរុណា ទារកា ជានិស្សន្តិតិ

អ្នកប្រាជ ធ្លាតក្នុងវោហារទុកក្នុងទីវិនិច្ឆ័យក្នុងសាលាក្តី តែទ្រង់
ព្រះរាជទានយសដល់មនុស្សកំលោះ ។ ផ្ទុយគ្នាដូចដែលពោល
ហើយមកនោះឯង តែងតាំងបុគ្គលទាំងនោះទុកក្នុងតំណែងជាអ្នក
វិនិច្ឆ័យក្តី មនុស្សកំលោះពួកនោះ មិនចេះដឹងទូទៅដល់រាជកិច្ច
និងការដែលគួរ មិនគួរ មិនអាចរក្សាយសនោះទុកបាន ទាំងមិន
អាចចាត់ចែងធ្វើរាជកិច្ចឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបាន កាលបើមិនអាចចាត់
ចែងបាន ក៏នាំគ្នាលះបង់ជុរៈ ការងារចោលចេញ ចំណែកអា-
មាត្យដែលជាបណ្ឌិត ជាអ្នកធំ កាលមិនបានយស ទាំងនឹងអាច
ធ្វើកិច្ចការទាំងឡាយឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ក៏នាំគ្នាពោលថា ពួកយើង
ត្រូវការអ្វីដោយរឿងទាំងឡាយនេះ ពួកយើងក្លាយជាអ្នកចំណែក
ខាងក្រៅទៅហើយ ពួកក្មេងកំលោះ ទើបគេជាអ្នកចាត់ចែងកិច្ច

ឧប្បន្ទានិ កម្មានិ ន រក្ខិស្សន្តិ ឯវំ សព្វថាបិ តេសំ រាជ្ជនំ

ហានិយេវ កវិស្សតិ ធុរំ វហិតំ អសមត្តានំ វច្ឆទម្មានំ

ធុរេ យោជិតកាលោវិយ ធុរវាហានញ មហាគោណានំ

យុគបរម្បរាយ អយោជិតកាលេ វិយ កវិស្សតិ តតោនិ-

ទានម្បិ តេ ភយំ នត្តិ បញ្ចមំ កថេហិ មហារាជាតិ ។

កន្ត ឯកំ ឧកតោមុខំ អស្សំ អទស្សំ តស្ស ទ្វីសុ

បស្សសុ យវសំ ទេន្តិ សោ ទ្វីហិ មុខេហិ ខាទតិ អយំ

មេ បញ្ចមោ សុបិនោ តមស្ស កោ វិបាកោតិ ។

ការ គេទើបជាអ្នកចេះដឹង ហើយមិនរក្សាការងារដែលកើតឡើង
កាលបើដូច្នោះ សេចក្តីវិនាសប៉ុណ្ណោះ នឹងមានដល់ព្រះរាជាទាំង
នោះ ដោយប្រការទាំងពួង ប្រៀបដូចកាលដែលពពួកមនុស្ស
ចាប់កូនគោតូច ៗ កំពុងហ្វឹកហាត់មិនទាន់ស្ងាត់ជំនាញក្នុងការ
អុសរទេះទៅបាន មកទឹម និងកាលដែលមិនយកគោធំ ៗ ដែល
ធ្លាប់ទឹមរទេះបាន មកទឹមដូច្នោះ ។ សូម្បីក៏យមានសុបិននេះជា
ហេតុ ក៏រមែងមិនមានដល់មហាបពិត្រ សូមមហាបពិត្រត្រាស់
សុបិនប្រការទី ៥ មកទៀតចុះ ។

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានឃើញសេះ ១ ក្បាល
មានមាត់ពីរ ពពួកជននាំគ្នាឲ្យស្មៅដល់មាត់ទាំងពីររបស់សេះ
នោះ សេះនោះទំពាស៊ីដោយមាត់ទាំងពីរខាង នេះជាសុបិនទី ៥

ឥមស្សាបិ អនាគតេ អធម្មិករាជកាលេយេវ វិបាកោ

កវិស្សតិ អនាគតស្មី ហិ អធម្មិកា ពាលរាជាណោ

អធម្មិកេ លោលមនុស្ស វិនិច្ឆ័យេ វេបេស្សន្តិ តេ

បាបបុញ្ញោសុ អនាទរា ពាលា សកាយំ និសីទិត្តា

វិនិច្ឆ័យំ ទេន្តា ឧភិន្នម្បី អដ្ឋបច្ចត្តិកានំ ហត្តតោ

លពំ គហេត្វា ខាទិស្សន្តិ អស្សោ វិយ ទ្ធិហិ

មុខេហិ យាវសំ ខាទតិ ឥតានិទានម្បិ តេ កយំ

នត្តិ ឆដ្ឋំ កថេហិ មហារាជាតិ ។

របស់ខ្ញុំព្រះអង្គ អ្វីជាផលរបស់សុបិននេះ ព្រះអង្គ ? ។

មហាបពិត្រ ផលរបស់សុបិននេះ ក៏នឹងមានក្នុងរជ្ជកាល
របស់ព្រះរាជាដែលមិនតាំងនៅក្នុងធម៌ ក្នុងអនាគតកាលដូចគ្នា
ព្រោះថា ក្នុងកាលខាងមុខ ពួកព្រះរាជាល្ងង់ខ្លៅ មិនតាំងនៅក្នុង
ធម៌ ទ្រង់បានតែតាំងមនុស្សផ្តេសផ្តាស មិនប្រកបដោយធម៌
ទុកក្នុងតំណែងវិនិច្ឆ័យក្តី មនុស្សទាំងនោះជាបុគ្គលពាល មិនអើ
ពើក្នុងបុណ្យបាប អង្គុយក្នុងសាលាជំនុំ ។ កាលធ្វើការកាត់ក្តី ក៏
ទទួលសំណូកពីដៃរបស់គូក្តីទាំងសងខាង ប្រៀបដូចជាសេះស៊ី
ស្មៅដោយមាត់ទាំងពីរខាងដូច្នោះ ភ័យ ស្នម្បីមានសុបិននេះជា
ហេតុ ក៏រមែងមិនមានដល់មហាបពិត្រឡើយ សូមត្រាស់ប្រាប់
សុបិនទី ៦ បន្តទៀតចុះ ។

កន្លែង មហាជនោ សតសហស្សគ្រូនិកំ សុវណ្ណបាតិ

សម្មជ្ជិតា ឥធិ បស្សវំ ករោហិតិ ឯកស្ស ជរសិ-

គាលស្ស ឧបនាមេសិ តំ តត្ថ បស្សវំ ករោន្តំ

អទ្ទសំ អយំ មេ ឆរោ ភុបិទោ ឥមស្ស

កោ វិបាកោតិ ។

ឥមស្សបិ អនាគតេយវ វិបាកោ ភវិស្សតិ

អនាគតស្មី ហិ អធម្មិករាជានោ ជាតិសម្បន្នានំ កុលបុត្តានំ

អាសង្កាយ យសំ ន ទេស្សន្តិ អកុលីនានំយេវ ទេស្សន្តិ

ឯវំ មហាកុលានិ ទុគ្គតានិ ភវិស្សន្តិ លាមកកុលានិ

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានឃើញមហាជនដុស

ខាត់ថាសមាសដែលមានតម្លៃរាប់សែនកហាបណៈ ហើយនាំគ្នា

យកទៅឲ្យភ្នែចចកចាស់មួយក្បាល ដោយពោលថា សូមលោក

ជុះនោមជាក់ក្នុងថាសមាសនេះចុះ ភ្នែចចកចាស់នោះ ក៏ជុះនោម

ជាក់ក្នុងថាសមាសនោះ នេះជាសុបិនប្រការទី ៦ របស់ខ្ញុំព្រះអង្គ

អ្វីជាផលនៃសុបិនប្រការនេះ ព្រះអង្គ ? ។

មហាបពិត្រ ផលរបស់សុបិននេះ ក៏នឹងមានក្នុងកាល

អនាគតដូចគ្នា ព្រោះថា ក្នុងកាលខាងមុខ ពួកព្រះរាជាមិនតាំង

នៅក្នុងធម៌ ទ្រង់ស្អប់ខ្ពើមកុលបុត្តអ្នកសំបូរណ៍ដោយជាតិ ហើយ

មិនប្រទានយសឲ្យ បែរជាប្រទានឲ្យដល់អ្នកដែលមិនមានត្រកូល

ទៅវិញ កាលបើយ៉ាងនេះ ត្រកូលធំ ៗ ក៏ធ្លាក់ខ្លួនលំបាក ឯ

ឥស្សរានិ តេ ច កុលីនបុរិសា ជីវិតំ អសក្កោន្តា

ឥមេ និស្សាយ ជីវិស្សមាតិ អកុលីនានំ ជីតរោ

ទស្សតិ ឥតិ តាសំ កុលជីតានំ អកុលីនេហិ សទ្ធិ

សំវាសោ ជរសិគាលស្ស សុវណ្ណបាតិយំ បស្សវ-

ករណសទិសោ កវិស្សតិ ឥតោនិទានម្បិ តេ ភយំ

នត្ថិ សត្តមំ កថេហិ មហារាជាតិ ។

កន្ត ឯកោ បុរិសោ រជ្ជំ វដ្តេត្វា បាទមូលេ

និក្ខិបតិ តេន និស្សិន្ទបិវស្ស ហេដ្ឋា សយិតា ឯកា

ត្រកូលដែលថោកទាប នឹងនាំគ្នាជាធំ ។ ក៏កាលបើពួកអ្នកមាន
ត្រកូលទាំងនោះ មិនអាចរស់នៅបានក៏គិតថា យើងត្រូវអាស្រ័យ
ពួកទាំងឡាយនេះ ទើបអាចរស់តទៅទៀតបាន ហើយក៏នាំគ្នា
យកកូនស្រីឲ្យដល់អ្នកមិនមានត្រកូល ការរស់នៅរួមគ្នាជាមួយ
ពួកអ្នកមិនមានត្រកូលរបស់កូនស្រីទាំងនោះ ប្រៀបដូចជាថាស
មានសត្រូវឆ្កែចចកចាស់ជុះទោមដាក់ដូច្នោះ ភ័យស្នម្បីមានសុបិន
នេះជាហេតុ ក៏រមែងមិនមានដល់មហាបពិត្រ សូមព្រះអង្គត្រាស់
ប្រាប់សុបិន ទី ៧ បន្តទៀតចុះ ។

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានឃើញយ៉ាងនេះ
បុរសម្នាក់អង្គុយវេញខ្សែ ហើយចុងម្ខាងបានធ្លាក់ទៅខាងក្រោម
ជើងម៉ា មានឆ្កែចចកញីស្រែកឃ្លានមួយក្បាលដេកនៅខាងក្រោម

ឆាតសិគាលី តស្ស អជានន្តស្សេវ តំ ខាទតិ ឯវាហំ តំ

អទុសំ អយំ មេ សត្តមោ សុបិនោ ឥមស្ស កោ

វិបាកោតិ ។

ឥមស្សបិ អនាគតេយេវ វិបាកោ កវិស្សតិ

អនាគតស្មី ហិ ឥតិយោ បុរិសលោលា សុរាលោលា

អលង្ការលោលា វិសិខាលោលា អាមិសលោលា កវិស្សន្តិ

ទុស្សីលា ទុរាចារា តា សាមិកេហិ កសិគោរក្ខាទីនិ កម្មានិ

ជើងម៉ាដែលបុរសអង្គុយ ចេះតែអង្រៀមខ្សែនោះ បុរសអ្នកវេញ

ខ្សែនោះពុំបានដឹងឡើយ នេះជាសុបិនប្រការទី ៧ របស់ខ្ញុំព្រះអង្គ

អ្វីជាផលនៃសុបិនប្រការនេះ ព្រះអង្គ ? ។

មហាបពិត្រ ផលរបស់សុបិនប្រការនេះ ក៏នឹងមានក្នុង

អនាគតឯណោះដូចគ្នា ព្រោះថា ក្នុងកាលខាងមុខ ពួកស្រ្តីក៏កើត

សេចក្តីឡេះឡោះ ភ្លើតភ្លើនក្នុងពួកបុរស ចូលចិត្តក្នុងសុរា ចូល

ចិត្តតែងខ្លួនដើរលេងកំសាន្តតាមថ្នល់ តាមផ្លូវ ឡេះឡោះនឹងអា-

មិស ជាស្រ្តីទ្រុស្តសីល មានការប្រព្រឹត្តិអាក្រក់ ពួកនាងនាំគ្នាយក

២១ មហាសុបិនជាតកដ្ឋកថា

កត្តា កិច្ចន កសិរេន សម្មតំ ធនំ ខារហិ សុទ្ធិ សុរំ
បិវន្តិយោ មាលាគន្ធិវិលេបនំ ធារយមាណា អន្តោគេហេ
អប្ចាយិកម្បិ កិច្ចំ អនោលោកេត្តា គេហបរិក្ខេបស្ស ឧប-
វិកាគេនបិ ឆិទ្ធដ្ឋានេហិបិ ជាវេ ឧបធារយមាណា សេ
វបិតព្យយុត្តកំ វិហិម្បិ កោដ្ឋេត្តា យាគុកត្តខជ្ជកាទិនិ សម្បា-
ទេត្តា ខាទមាណា វិសុម្បិស្សន្តិ ហេដ្ឋាបីវកេ និបន្នា
ឆាតសិគាលី វិយ វដ្ឋេត្តា បាទមូលេ និកិត្តរជ្ជំ តតោនិ-
ទានម្បិ តេ ភយំ នត្តិ អដ្ឋមំ កថេហិតិ ។

កន្ត រាជទ្វារេ ពហូហិ តុច្ឆកុម្មេហិ បរិវារេត្វា វបិតំ
ឯកំ មហន្តំ បូរិតកុម្មំ អទូសំ ចត្តារោបិ វណ្ណា ចត្វហិ
ទិសាហិ ចត្វហិ អនុទិសាហិ ច យដេហិ ឧទកំ អាហរិត្វា

២១ អដ្ឋកថា មហាសុបិនជាតក

ទ្រព្យដែលប្តីរកបានពីការងារ មានកសិកម្ម និងគោរក្ខកម្មជាដើម
ដែលសន្សំទុកដោយលំបាកលំបិន យកទៅទិញស្រាជីកជាមួយ
ប្រុសសាហាយ ទិញផ្កាលើ របស់ក្រអូប គ្រឿងលាបមកតែង
ខ្លួន គយគន់រកមើលសាហាយ អំពីខាងលើផ្ទះខ្លះ អំពីទីស្ងាត់
កំបាំងខ្លះ សូម្បីពូជស្រូវដែលត្រៀមសម្រាប់សាបព្រោះក្នុងថ្ងៃ
ស្អែក ក៏យកទៅបុកដាំបាយ បបរ និងរបស់ទំពាស៊ី មកនាំគ្នាស៊ី
ប្រៀបដូចជាមេចចកស្រែកឃ្លាន ដែលដេកនៅក្រោមតាំង ហើយ
ទំពាស៊ីកន្ទុយខ្សែ ដែលបុរសនោះបានវេញទម្លាក់ចុះក្បែរជើងខ្លួន
ដូច្នោះ ។ ភ័យ សូម្បីមានសុបិននេះជាហេតុ ក៏មិនមានដល់មហា-
បពិត្រឡើយ សូមទ្រង់ត្រាស់សុបិនប្រការទី ៨ បន្តទៀតចុះ ។

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានឃើញពាងទឹកមួយ
មានទឹកពេញប្រៀបដាក់តាំងនៅជិតទ្វាររាំង ហើយមានពាងទេ
តូច ៗ ជាច្រើននៅព័ទ្ធជុំវិញ វណ្ណៈទាំងបួន កាន់ឆ្នាំងដាក់ទឹកមក
ពីទិសទាំងបួន និងទិសតូច ៗ ទាំងឡាយ យកមកចាក់ក្នុងពាង

២២ មហាសុបិនជាតកដ្ឋកថា

បូរិតកុម្មុមេវ បូរេន្តិ បូរិតបូរិតំ ឧទកំ ឧត្តរិត្វា បលាយតិ
តេបិ តត្តេវ បុនប្បុនំ ឧទកំ អាសិញ្ញន្តិ តុយ្ហកុម្មេ បន
ឱលោកេន្តាបិ នត្តិ អយំ មេ អដ្ឋមោ សុបិនោ ឥមស្ស
កោ វិបាកោតិ ។

ឥមស្សាបិ អនាគតេយេវ វិបាកោ ភវិស្សតិ អនា-
គតស្នី ហិ លោកោ បរិហាយិស្សតិ រដ្ឋំ និរោជំ ភវិស្សតិ
រាជានោ ទុគ្គតា កបណា ភវិស្សន្តិ យោ ឥស្សរោ ភវិស្សតិ
តស្ស កណ្ណាគារេ សតសហស្សមត្តា កហាបណា ភវិស្សន្តិ
តេ ឯវំ ទុគ្គតា សព្វេ ជនបទេ អត្តនោ វបកម្មំ ការេស្សន្តិ
ឧបទុតា មនុស្សា សកេ កម្មន្តេ ឆន្ទ្យត្វា រាជ្ជនញ្ញាវ
អត្តាយ បុព្វន្ទាបន្ទានិ ច វបន្តា រក្ខន្តា លាយន្តា មទ្គន្តា

២២ អដ្ឋកថា មហាសុបិនជាតក

ដែលមានទឹកពេញហើយនោះឯង ទឹកក៏ហៀរហូរចេញទៅ សូម្បី
ដូច្នោះ គេនៅតែនាំគ្នាដងទឹកយកមកចាក់ដាក់ពាន់ដំដែលមានទឹក
នោះរឿយ ។ ដោយមិនរវល់ ដោយមិនរវល់មើលដល់ពាន់ដែល
គ្មានទឹកឡើយ នេះជាសុបិនប្រការទី ៨ របស់ខ្ញុំព្រះអង្គ អ្វីជាផល
របស់សុបិននេះ ព្រះអង្គ ? ។

មហាបពិត្រ ផលនៃសុបិននេះ នឹងមានក្នុងអនាគតដូចគ្នា
ព្រោះថា ក្នុងកាលខាងមុខលោកនឹងវិនាស ស្រុកនិគមនឹងក្រខ្វះ
អត់ឃ្នាន ព្រះរាជាទាំងឡាយក៏ក្រលំបាក ព្រះរាជាអង្គណាដែល
ជាធំមានអំណាច មានទ្រព្យយ៉ាងច្រើនត្រឹមមួយសែនកហាបណៈ
ទុកក្នុងឃ្នាំង ព្រះរាជាទាំងនោះក្រលំបាកយ៉ាងនេះ ក៏កេណ្ឌប្រ-
ជារាស្ត្រគ្រប់គ្នាឲ្យធ្វើស្រែចំការយកកោតផលជាក់ឃ្នាំងព្រះរាជ-
ទ្រព្យ ។ ប្រជារាស្ត្រនាំគ្នាសាបព្រោះបុព្វណជាតិ និងអបរណ្ណ-
ជាតិជាដើម ថ្វាយដល់ព្រះរាជាទាំងឡាយនោះប៉ុណ្ណោះ នាំគ្នារក្សា

២៣ មហាសុបិនជាតកដ្ឋកថា

បវេសេន្តា ឧច្ចុកេតានិ ករោន្តា យន្តានិ ករោន្តា វាហេន្តា
ជាណិតានីនិ បចន្តា បុព្វរាមេ ផលារាមេ ច ករោន្តា តត្ថ
តត្ថ និប្ពន្នានិ បុព្វន្នានីនិ អាហរិត្វា រញ្ញោ កោដ្ឋាគារំយេវ
បូរេស្សន្តិ អត្តនោ គេហេសុ តុច្ឆកោដ្ឋេ ឱលោកេន្តាបិ ន
ភវិស្សន្តិ តុច្ឆកុម្មេ អនោលោកេត្វា បូរិតកុម្មបូរណសទិ-
សមេវ ភវិស្សតិ ឥតោនិទានម្បី តេ ភយំ នត្ថិ នវមំ
កថេហិតិ ។

កន្ត ឯកំ បញ្ចវណ្ណប្បទុមសញ្ញំ គម្ពីរំ សព្វតោតិដ្ឋំ

បោក្ខរណី អទ្ធុសំ សមន្តតោ ទិបទចតុប្បទា ឱតិវិត្វា តត្ថ

បារីយំ បិវន្តិ តស្សា មជ្ឈេ គម្ពីរដ្ឋានេ ឧទកំ អារិលំ

២៣ អដ្ឋកថា មហាសុបិនជាតក

ប្រត បោក ដីកជញ្ជូន ស្មារវំនាសំទិកអំពៅជាដើម និងជួយធ្វើ
ចំការផ្កាលើ និងផ្ទៃលើ នាំគ្នាជញ្ជូនបុព្វណ្ណជាតិជាដើមស្រេច
ហើយ ក្នុងទីនោះ ៗ មកដាក់ទុកក្នុងព្រះរាជយ៉ាង សូម្បីក្រឡេក
មើលឃើញជង្រកនៃផ្ទះទាំងឡាយរបស់ខ្លួនទេ ក៏មិនហ៊ានទុក
ដាក់ឡើយ ប្រៀបដូចជាការបន្ថែមទឹកទៅក្នុងពាងដែលមានទឹក
ពេញហើយ មិនរវល់មើលពាងទាំងឡាយដែលគ្មានទឹកដូច្នោះ ។
ភ័យ សូម្បីមានសុបិននេះជាហេតុ នឹងមិនមានដល់មហាបពិត្រទេ
សូមទ្រង់ត្រាស់ប្រាប់សុបិនទី ៧ បន្តទៀតចុះ ។

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានឃើញស្រះបោក្ខរណី
មួយពោពេញទៅដោយបទុម ៥ ពណ៌ មានទឹកជ្រៅត្រង់កណ្តាល
មានកំពង់សម្រាប់ចុះឡើងជុំវិញ សត្វទ្វេបាទ ចតុប្បាទ តែងនាំគ្នា
ចុះជីកទឹកក្នុងស្រះនោះដោយជុំវិញ ។ ប៉ន្តែចម្លែកត្រង់កណ្តាល
ស្រះដែលមានទឹកជ្រៅ ទៅជាល្អក់ ចំណែកទឹកខាង ៗ ជុំវិញស្រះ

២៤ មហាសុបិនជាតកដ្ឋកថា

តិរិយទេសេសុ ទ្វិបទេតុប្បទានំ អក្កមនដ្ឋានេ អច្ចំ វិប្បសន្តំ
អនាវិលំ ឯវាហំ អទុសំ អយំ មេ នវមោ សុបិនោ
ឥមស្ស កោ វិបាកោតិ ។

ឥមស្សបិ អនាគតេយេវ វិបាកោ កវិស្សតិ អនា-

គតស្មី ហិ រាជានោ អធម្មិកា កវិស្សន្តិ ឆន្ទាទិវសេន

អគតិគមនំ គច្ឆន្តា រជ្ជំ ការេស្សន្តិ ធម្មេន វិនិច្ឆយំ នាម

ន ទស្សន្តិ លញ្ជាវិត្តកា កវិស្សន្តិ ធនលោលា រដ្ឋវាសិ-

កេសុ តេសំ ខន្តិមេត្តានុទ្ទយា នាម ន កវិស្សន្តិ កក្ខណ្ណា

ផរុសា ឧច្ឆយន្តេ ឧច្ឆគណ្ឌិកា វិយ មនុស្សេ បីឡន្តា

២៤ អដ្ឋកថា មហាសុបិនជាតក

បែរជាថ្វាល្អ សូម្បីពួកសត្វជាច្រើនចុះផឹកក៏ដោយ ទឹកនៅតែថ្លា
ដដែល ។ ខ្ញុំព្រះអង្គបានឃើញយ៉ាងនេះ នេះជាសុបិនប្រការទី ៩
របស់ខ្ញុំព្រះអង្គ អ្វីជា ផលរបស់សុបិននេះ ព្រះអង្គ ? ។

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ទ្រង់ត្រាស់ថា មហាបពិត្រ ផលនៃ
សុបិននេះនឹងមានក្នុងអនាគតកាលដូចគ្នា ព្រោះថា ក្នុងកាលខាង
មុខ ព្រះរាជាទាំងឡាយនឹងមិនតាំងនៅក្នុងធម៌ លុះក្នុងអគតិធម៌
ដោយអំណាចសេចក្តីស្រឡាញ់ជាដើម សោយរាជសម្បត្តិ មិន
ប្រទានការវិនិច្ឆ័យឲ្យបានត្រឹមត្រូវប្រកបដោយធម៌ មានព្រះ-
ហឫទ័យស្វែងរកតែសំណូក ល្មោកក្នុងទ្រព្យសម្បត្តិ ដែលថា
គុណធម៌ គឺ សេចក្តីអត់ធន់ សេចក្តីមេត្តា និងសេចក្តីអាណិត
អាសូររបស់ព្រះរាជាទាំងនោះ នឹងមិនមានក្នុងប្រជារាស្ត្រទាំង-
ឡាយ ជាអ្នកគិតតែប្រយោជន៍ផ្ទាល់ខ្លួន បៀតបៀនរាស្ត្រ ដូចគេ
តាបអំពៅដោយគ្រឿងយន្ត តម្រូវយកសួយផ្សេង ៗ ពួកគេ

២៥ មហាសុបិនជាតកដ្ឋកថា

នានប្បការំ ផលី ឧប្បាទេត្វា ធនំ គណ្ឌិស្សន្តិ មនុស្សា
ពលិបីឡិតា កិញ្ចិ ទាតុំ អសក្កោន្តា គាមនិគមាទយោ
ឆខ្សត្វា បច្ចន្តំ គន្ធា វាសំ កប្បស្សន្តិ មជ្ឈិមជនបទោ
វាសំ កប្បស្សន្តិ មជ្ឈិមជនបទោ សុញ្ញោ កវិស្សតិ
បច្ចន្តោ យនវាសោ សេយ្យថាបិ បោក្ខរណិយា វេមជ្ឈ្យ
ឧទកំ អាវិលំ បរិយន្តេ វិប្បសន្នំ ឥតោនិទានម្បិ តេ
កយំ នត្តិ ទសមំ កថេហិតិ ។

កន្តេ ឯកិស្សាយេវ កុម្មិយា បច្ចមានំ ឧទនំ អបាកំ
អទុសំ អបាកន្តិ វិចារេត្វា វិកជិត្វា បបិតំ វិយ តីហាការេហិ
បច្ចមានំ ឯកស្មី បស្សេ អតិកិលិន្នោ ហោតិ ឯកស្មី
ឧត្តណ្ណុលោ ឯកស្មី សុបក្កោ អយំ មេ ទសមោ សុបិនោ
ឥមស្ស កោ វិបាកោតិ ។

ឥមស្សបិ អនាគតេយេវ វិបាកោ កវិស្សតិ អនាគតស្មី

២៥ អដ្ឋកថា មហាសុបិនជាតក

ត្រូវព្រះរាជាបន្តិវិបស្សយកស្មយអាករយ៉ាងច្រើន គេមិនអាច
នឹងឲ្យអ្វី ។ បាន ក៏នាំគ្នាចោលស្រុកនិគមជាដើម ហើយភៀស
ខ្លួនចេញទៅកាន់ជ័យដែន តាំងលំនៅដ្ឋានក្នុងទីនោះណែនណាន់
តាន់តាប់ រីឯជនបទស្រុកនិគម បែរជាស្ងប់ស្ងាត់ស្ងួនៗទេ ដូច
ទឹកកណ្តាលស្រះបោក្ខរណីទៅជាល្អក់ចំណែកទឹកជុំវិញក្បែរមាត់
ស្រះទៅជាថ្នាំ យ៉ាងណា ភ័យ ស្ងប់ម្យ៉ាងសុបិននេះជាហេតុ ក៏
មិនមានដល់នហាបពិត្រ សូមទ្រង់ត្រាស់ព្រះសុបិនប្រការទី ១០
នប្បទៀតចុះ ។

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានឃើញបាយ ដែល
មនុស្សជាំក្នុងឆ្នាំងតែមួយ តែក៏មាន ភ្លិនក៏មាន ជ្រាយក៏មាន
នេះជាសុបិនទី ១០ របស់ខ្ញុំព្រះអង្គ អ្វីជាផលរបស់សុបិនប្រការ
នេះ ព្រះអង្គ ? ។

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ទ្រង់ត្រាស់ថា មហាបពិត្រ នឹងមានក្នុង

២៦ មហាសុបិនជាតកដ្ឋកថា

ហិ រាជានោ អធម្មិកា ភវិស្សតិ តេសុ អធម្មិកេសុ រាជ-
យុត្តបិ ព្រាហ្មណគហបតិកាបិ នេគមជានបទាបីតិ សមណ-
ព្រាហ្មណេ ឧបាទាយ សព្វេ មនុស្សា អធម្មិកា ភវិស្សន្តិ
តតោ តេសំ អារក្ខទេវតា ពលិប្បដិគ្គាហកទេវតា រុក្ខទេវតា
អាកាសដ្ឋកទេវតា អធម្មិកា ភវិស្សន្តិ ឯវំ ទេវតាបិ
អធម្មិកា ភវិស្សន្តិ អធម្មិករាជុនំ រជ្ជេ វាតា វិសយា ខរ
វាយិស្សន្តិ តេ អាកាសដ្ឋកវិមានានិ កម្មេស្សន្តិ តេសុ
កម្មិតេសុ ទេវតា កុបិតា ទេវំ វស្សតុំ ន ទេស្សន្តិ
វស្សមាទោបិ សកលរជ្ជេ ឯកប្បហារេនេវ ន វស្សិស្សតិ
វស្សមាទោបិ សព្វត្ថ កសិកម្មស្ស វា វបកម្មស្ស វា
ឧបការោ ហុត្វា ន វស្សិស្សតិ យថា ច រជ្ជេ ឯវំ

២៦ អដ្ឋកថា មហាសុបិនជាតក

អនាគតកាលដូចគ្នា ព្រោះថា ក្នុងកាលខាងមុខព្រះរាជាទាំង-
ឡាយមិនតាំងនៅក្នុងធម៌ កាលបើព្រះរាជាទាំងនោះមិនតាំងនៅ
ក្នុងធម៌ហើយ អ្នករាជការក្តី ព្រាហ្មណ៍ និងគហបតីក្តី អ្នកនិគម
អ្នកជនបទក្តី រួមមនុស្សទាំងអស់ រាប់តាំងពីសមណៈ និង
ព្រាហ្មណ៍ ក៏មិនតាំងនៅក្នុងធម៌ សូម្បីទេវតាទាំងឡាយក៏មិនតាំង
នៅក្នុងធម៌ ក្នុងរជ្ជកាលនៃអធម្មិករាជទាំងឡាយ ខ្យល់ទាំងឡាយ
ក៏បក់មិនស្មើ បក់ខ្លាំង ៗ ធ្វើឲ្យវិមានក្នុងអាកាសរបស់ទេវតា
ញាប់ញ័រ កាលវិមានទាំងនោះត្រូវខ្យល់បក់ធ្វើឲ្យញាប់ញ័រ ពពួក
ទេវតាក៏នាំគ្នាក្រោធខឹង ហើយក៏មិនបណ្តាលឲ្យភ្លៀងធ្លាក់ តែបើ
ភ្លៀងធ្លាក់ ក៏ធ្លាក់មិនស្មើទូទៅដល់ស្រុកនិគម មិនដូច្នោះ នឹងមិន
ធ្លាក់ ដើម្បីជាឧបការៈដល់ការងារសាបព្រោះក្នុងទីទាំងពួង មិន
ធ្លាក់ទូទៅដល់ជនបទ សូម្បីក្នុងស្រុក សូម្បីក្នុងត្រពាំងមួយ សូម្បី
ក្នុងកូនស្រះមួយ ដូចគ្នានឹងដែនដូច្នោះ កាលធ្លាក់ខាងជើងត្រពាំង

២៧ មហាសុបិនជាតកដ្ឋកថា

ជនបទេបិ គាមេបិ ឯកតឡាកេបិ ឯកសរេបិ ឯកប្បការេន
ន វស្សិស្សតិ តឡាកស្ស ឧបរិកាគេ វស្សន្តោ ហេដ្ឋាកាគេ
ន វស្សិស្សតិ ហេដ្ឋា វស្សន្តោ ឧបរិ ន វស្សិស្សតិ ឯកស្មី
កាគេ ស្សសំ អតិវស្សេន នាសេស្សតិ ឯកស្មី អវស្សន្តោ
សស្សំ មិលាបេស្សតិ ឯកស្មី សម្មា វស្សមាណោ
សម្បាទេស្សតិ ឯវំ ឯកស្ស រញ្ញោ រជ្ជេ វុត្តសស្សា
និប្បកាវា ភវិស្សន្តិ ឯកកុម្មិយា ឱទេនោ វិយ ឥតោនិទានម្បិ
តេ ភយំ នត្ថិ ឯកាទសមំ កថេហិតិ ។

កន្តេ សតសហស្សគ្រូនិកំ ចន្ទនសារំ បូតិតក្កេន
វិក្កិណាន្តេ អទ្ធីសំ អយំ មេ ឯកាទសមោ ឥមស្ស កោ
វិបាកោតិ ។

ឥមស្សាបិ អនាគតេយេវ មយ្ហំ សាសនេ បរិហាយន្តេ

២៧ អដ្ឋកថា មហាសុបិនជាតក

ក៏មិនធ្លាក់ខាងត្បូងត្រពាំង បើធ្លាក់ខាងត្បូង ក៏មិនធ្លាក់ខាងជើង
ស្រូវមួយផ្នែកក៏ខូច ព្រោះភ្លៀងជោកជាំ កាលភ្លៀងមិនធ្លាក់ក្នុង
ផ្នែកមួយទៀត ស្រូវក៏ស្ងួតស្រពោន កាលភ្លៀងធ្លាក់ល្អក្នុងផ្នែក
មួយ ស្រូវក៏សម្បូរណ៍ ស្រូវដែលសាបព្រោះហើយក្នុងសីមា
របស់ព្រះរាជាមួយអង្គ នឹងមាន ៣ ផ្នែក ដោយប្រការដូច្នោះ ។
ភ័យសូម្បីមានសុបិននេះជាហេតុ នឹងមិនមានដល់មហាបពិត្រទេ
សូមទ្រង់ត្រាស់សុបិនទី ១១ បន្តទៀតចុះ ។

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានឃើញមនុស្សទាំង-
ឡាយយកខ្លឹមចន្ទដែលមានតម្លៃទាំងសែនកហាបណៈ ដោះដូរ
ជាមួយប្រេងស្អុយ នេះជាសុបិនប្រការទី ១១ របស់ខ្ញុំព្រះអង្គ អ្វី
ជាផលនៃសុបិនប្រការនេះ ព្រះអង្គ ? ។

មហាបពិត្រ ផលនៃសុបិននេះ ក៏មានក្នុងអនាគតឯណោះ
ក្នុងកាលសាសនារបស់តថាគតរោយរាវចុះនោះឯង ព្រោះថាក្នុង

វិបាកោ ភិវិស្សតិ អនាគតស្នី ហិ បច្ចយលោលា

អលជ្ជី ភិក្ខុ ពហុ ភិវិស្សន្តិ តេ មយា បច្ចយលោលុប្ប

និម្មុថេត្វា កថិត្តធម្មទេសនំ ចីវរាទិចតុប្បច្ចយហេតុ បរេសំ

ទេសេស្សន្តិ បច្ចយេហិ មុច្ចិត្វា និស្សរណបក្ខេ បិតា

និព្វានាភិមុខំ កត្វា ទេសេតុំ ន សក្ខិស្សន្តិ កេវលំ បទ-

ព្យញ្ជនសម្បត្តិព្វេវ មធុរសទុញ្ច សុត្វា មហគ្យានិ ចីវ-

រាទីនិ ទេស្សន្តិ ចេវ ទាបេស្សន្តិ ច អបរេ អន្តរីចិចតុ-

ក្ករាជទ្វារាទីសុ និសីទេត្វា កហាបណឡ្យកហាបណបាទមាស-

ក្សុបាទីនិ និស្សាយ ទេសេស្សន្តិ ឥតិ មយា និព្វានគ្យនកំ

កាលខាងមុខ ពួកភិក្ខុអលជ្ជីសំឡឹងដល់បច្ច័យ មានច្រើន ពួក
ទាំងនោះ នឹងនាំគ្នាសម្តែងធម៌ទេសនា ដែលតថាគតពោលតិះ-

ដៀលពីការល្មោភក្នុងបច្ច័យទុកដល់ជនដទៃ ព្រោះហេតុនៃបច្ច័យ

៤ មានចីវរជាដើម នឹងមិនអាចសម្តែងឲ្យផុតពីបច្ច័យទាំងឡាយ

ហើយតាំងនៅក្នុងចំណែកនៃធម៌ដែលនាំសត្វឲ្យផុតចាកទុក្ខ មាន

មុខឆ្ពោះកាន់ព្រះនិព្វាន ។ ជនទាំងឡាយក៏នឹងស្តាប់នូវភាពសម្បូរ

នៃបទ និងព្យញ្ជនៈ និងសូរសៀងដ៏ពីរោះតែម្យ៉ាងប៉ុណ្ណោះ ហើយ

ក៏ថ្វាយបច្ច័យទាំងឡាយ និងញ៉ាំងជនទាំងឡាយដទៃឲ្យថ្វាយនូវ

បច្ច័យទាំងឡាយ មានចីវរជាដើម ដែលមានតម្លៃច្រើន ។ ភិក្ខុ

ទាំងឡាយពួកដទៃទៀត នាំគ្នាអង្គុយក្នុងផ្នូរផ្សេង ៗ មានផ្នូរវែក

ជាបួន និងតាមខ្លោងទ្វាររាជវាំងជាដើម ហើយសម្តែងធម៌ដូរយក

រូបិយៈ សូម្បីកន្លះកហាបណៈ មួយបាទ មួយមាសក ជាដើម

ដោយប្រការដូច្នោះ ក៏យកធម៌ដែលតថាគតសម្តែងទុក មានតម្លៃ

២៨ មហាសុបិនជាតកដ្ឋកថា

កត្តា ទេសិតធម្មំ ចតុប្បច្ចយត្តាយ ចេវ កហាបណឡ-
កហាបណទីនំ អត្តាយ ច វិកិណ្ឌិត្តា ទេសេត្តា សតសហ-
ស្សគ្រូនិកំ ចន្ទនសារំ បូតិតក្កេន វិកិណ្ឌនា វិយ កវិស្សន្តិ
តតោនិទានម្បិ តេ ភយំ នត្តិ ទ្វាទសមំ កថេហិតិ ។

កន្តេ តុច្ឆលាពូនិ ឧទកេ សីទន្តានិ អទុសំ តមស្ស

កោ វិបាកោតិ ។

តមស្សាបិ អនាគតេ អធម្មិករាជកាលេ លោកេ

វិបរវត្តន្តេយេវ វិបាកោ កវិស្សតិ តទា ហិ រាជានោ

ជាតិសម្បន្នានំ កុលបុត្តានំ យសំ ន ទស្សន្តិ អកុលីនានំ-

២៨ អដ្ឋកថា មហាសុបិនជាតក

គួរដល់ព្រះនិព្វាន ទៅសម្តែងជួរជាមួយបច្ច័យ ៤ នឹងរូបិយៈមាន
មួយកហាបណៈ កន្លះកហាបណៈជាដើម ប្រៀបដូចពពួកមនុស្ស
យកខ្លឹមចំនុំដែលមានតម្លៃទាំងសែន ទៅប្តូរយកប្រេងស្អុយដូច្នោះ
ភ័យ សូម្បីមានសុបិននេះជាហេតុ ក៏មិនមានដល់មហាបពិត្រទេ
សូមទ្រង់ត្រាស់សុបិនទី ១២ បន្តទៀតចុះ មហាបពិត្រ ។

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានឃើញផ្ទៃឃោកដែល
គេយកបណ្តាលចេញអស់ហើយ លិចទឹក អ្វីជាផលនៃសុបិននេះ
ព្រះអង្គ ? ។

មហាបពិត្រ ផលនៃសុបិននេះ ក៏នឹងមានក្នុងអនាគត កាល
លោកប្រព្រឹត្តទៅជិតនឹងវិនាស ក្នុងរជ្ជកាលរបស់ព្រះរាជាដែល
មិនតាំងនៅក្នុងធម៌ ព្រោះថា ក្នុងគ្រានោះ ព្រះរាជាទាំងឡាយនឹង
មិនព្រះរាជទានយសដល់កុលបុត្តអ្នកសម្បូរណ៍ដោយជាតិ បែរ
ជាព្រះរាជទានដល់អ្នកគ្មានត្រកូលទៅវិញ ពួកនោះនឹងជាធំ រឹង

យេវ ទស្សន្តិ តេ ឥស្សរា ភវិស្សន្តិ ឥតរេ ទលិទ្ធា រាជ-
 សមុខេបិ រាជទ្វារេបិ អមចូសមុខេបិ វិនិច្ឆយដ្ឋានេបិ
 តុច្ឆលាពុសទិសានំ អកុលីនានញ្ញេវ កថា ឱសីទិត្វា ធិតា
 វិយ និច្ឆលា សុប្បតិដ្ឋិតា ភវិស្សន្តិ សង្ឃសន្និបាតេបិ
 សង្ឃកម្មគណកម្មដ្ឋានេសុ ចេវ បត្តចីវរេវរេណាទិវិនិច្ឆយ-
 ដ្ឋានេសុ ច ទុស្សីលានំ បាបបុគ្គលានំយេវ កថា និយ្យា-
 និកា ភវិស្សន្តិ ន លដ្ឋិនំ ភិក្ខុនំ ឯវំ សព្វថាបិ តុច្ឆលាពុសី-
 ទនកាលោ វិយ ភវិស្សតិ ឥតោនិទានម្បិ តេ ភយំ នត្ថិ
 តេរសមំ កថេហិតិ ។

អ្នកមានត្រកូលក៏ទៅជាក្រលំបាក ។ ពាក្យសំដីពួកអ្នកគ្មានត្រ-
 កូល ដូចជាសំបកឃ្លោក ហាក់ដូចជាប្រសឈើដុះចាក់ស្រែកក្នុងទី
 ចំពោះព្រះកត្តាព្រះរាជាក្តី ទីទ្វារព្រះរាជវាំងក្តី ទីប្រជុំអមាត្យក្តី
 ទីសាលាជំនុំក្តី ក៏គឺជាពាក្យប្រចុបប្រចែងមិនបានការ គ្មានមូល-
 ដ្ឋានច្បាស់លាស់ សូម្បីក្នុងសង្ឃសន្និបាត ក្នុងកិច្ចកម្មដែលសង្ឃ
 គប្បីធ្វើ និងគណៈដែលគប្បីធ្វើក្តី ទាំងក្នុងកន្លែងដែលមានអធិ-
 ករណ៍ ទាក់ទងនឹងបាត្រ ចីវរ និងបរិវេណជាដើមក្តី ពាក្យសំដី
 របស់មនុស្សអាក្រក់ទ្រុស្តសីលប៉ុណ្ណោះ ជាពាក្យដែលគេយល់
 ថា នាំសត្វចេញចាកទុក្ខបាន មិនមែនជាពាក្យសំដីរបស់ភិក្ខុដែល
 ជាលដ្ឋិទេ កាលបើដូច្នោះ ក៏ដូចជាកាលដែលលិចចុះនៃសំបក
 ឃ្លោក សូម្បីដោយប្រការទាំងពួង ។ ភ័យ សូម្បីមានសុបិននេះ
 ជាហេតុ ក៏មិនមានដល់មហាបពិត្រ សូមទ្រង់ត្រាស់សុបិនទី ១៣
 បន្តទៀតចុះ ។

កន្លែ មហន្តា ក្នុងការប្បមាណា យនសិលានាវា

វិយ ឧទកេ ប្បវមាណា អទុសំ ឥមស្ស កោ វិបាកោតិ ។

ឥមស្សាបិ តាទិសេយេវ កាលេ វិបាកោ កវិស្សតិ

តទា ហិ អធម្មិករាជានោ អកុលីនានំ យសំ ទស្សន្តិ តេ

ឥស្សរា កវិស្សន្តិ កុលីនា ទុគ្គតា តេសុ ន កេចិ គារវំ

កវិស្សន្តិ ឥតរេសុយេវ កវិស្សន្តិ រាជសម្មខេ វា អមច្ច-

សម្មខេ វា វិនិច្ឆយដ្ឋានេ វា វិនិច្ឆយដ្ឋានេ វា វិនិច្ឆយកុ-

សលានំ យនសិលាសទិសានំ កុលបុត្តានំ កថា ន

ឱគាហិត្វា បតិដ្ឋហិស្សតិ តេសុ កថេន្តេសុ កិ ឥមេ

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានឃើញដុំថ្មតាន់ប៉ុន
ប្រាសាទ អណ្តែតលើទឹកដូចជាទឹក អ្វីជាផលនៃសុបិននេះ ព្រះ-
អង្គ ? ។

ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ទ្រង់ត្រាស់ថា បពិត្រមហារាជ ក្នុងកាល
អនាគត ព្រះរាជាមិនតាំងនៅក្នុងធម៌ ចូលចិត្តតែតាំងមនុស្ស
ថោកទាបគ្មានត្រកូល ឲ្យជាធំ ឯមនុស្សអ្នកមានពូជពង្សវង្ស
ត្រកូលត្រឹមត្រូវ ក៏ទៅជាដុនដាបតោកយ៉ាក នរណា ។ ក៏មិនធ្វើ
សេចក្តីគោរពកោតក្រែងដល់អ្នកមានត្រកូលនោះ បែរជាគោរព
ចំពោះអ្នកដែលគ្មានត្រកូល ជាអ្នកធំទៅវិញ ពាក្យសំដីរបស់
កុលបុត្តអ្នកឆ្លាតក្នុងការវិនិច្ឆ័យ នឹងត្រឹមត្រូវ ដូចជាដុំថ្មតាន់ នឹង
មិនលិចចុះក្នុងទឹកឡើយ ។ ស្ថិតនៅទីចំពោះព្រះកត្តរបស់ព្រះ-
រាជា ឬក្នុងទីជំនុំអមាត្យ ឬក្នុងសាលាក្តី កាលបើពួកនោះកំពុង
ពោល ពួកដទៃក៏ចំអកឲ្យកឡើយថា ពួកនេះនិយាយអ្វី សូម្បីក្នុង

៣២ មហាសុបិនជាតកដ្ឋកថា

កថេន្តិ ឥតវេ បរិហាសមេវ កវិស្សន្តិ ភិក្ខុសន្និបាតេបិ

វុត្តប្បការេសុ ហានេសុ នេវ បេសលេ ភិក្ខុ គុកាតព្វ

មញ្ញិស្សន្តិ នាបិ តេសំ កថា បរិយោគាហិត្វា បតិដ្ឋហិស្សតិ

សិលានំ ប្បវេណាលោ វិយ កវិស្សតិ ឥតោនិទានម្បិតេ

កយំ នត្ថិ ចុទ្ធសមំ កថេហិតិ ។

កន្តេ ខុទ្ទកមជុកបុប្ផប្បមាណា មណ្ឌកិយោ មហន្ត-

មហន្តេ កណ្ណសប្បេ វេគេន អនុពន្ធិត្វា ឧប្បលនាលេ វិយ

ធិន្តិត្វា មំសំ ខាទិត្វា គិលន្តិយោ អទុសំ អយំ ចុទ្ធសមោ

សុបិនោ ឥមស្ស កោ វិបាកាតិ ។

ឥមស្សាបិ លោកេ បរិហាយន្តេ អនាគតេយេវ វិបាកោ

៣២ អដ្ឋកថា មហាសុបិនជាតក

ទីជំនុំសង្ឃ ពួកភិក្ខុ ក៏មិនឃើញភិក្ខុអ្នកមានសីលជាទីស្រឡាញ់

អ្នកគួរធ្វើសេចក្តីគោរពថា ជាសំខាន់ ក្នុងឋានៈផ្សេង ៗ ដូចពោល

មកហើយ ទាំងពាក្យសំដីរបស់ភិក្ខុអ្នកមានសីល ជាទីស្រឡាញ់

ទាំងនោះ គេមិនរាប់រកយកជាការងារអ្វីឡើយ ប្រៀបដូចជាការ

អណ្តែតទៅនៃដុំថ្មទាំងឡាយ ដូច្នោះ ។ ភ័យ សូម្បីមានសុបិននេះ

ជាហេតុ ក៏មិនមានដល់មហាបពិត្រ សូមទ្រង់ត្រាស់ព្រះសុបិនទី

១៤ បន្តទៀតចុះ ។

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានឃើញពួកកង្កែប

ដែលមានខ្លួនតូច ៗ ប៉ុនផ្កាស្វាយ រត់ដេញខាំពស់វែកធំ ៗ ខាំ

សាច់ជាចម្រុះគេកាត់ទងឈូក ហើយក៏ស៊ីលេបទៅ នេះជាសុបិន

ទី ១៤ អ្វីជាផលនៃសុបិននេះ ព្រះអង្គ ? ។

មហាបពិត្រ ផលនៃសុបិនប្រការនេះ នឹងមានក្នុងអនាគត

ឯណោះ ក្នុងកាលលោកទ្រុឌទ្រោមចុះ ព្រោះថា ក្នុងគ្រានោះ

ភវិស្សតិ តទា ហិ មនុស្សា តិព្វរាគា ទុជ្ជាតិកា កិលេ-
 សានុវត្តកា ហុត្វា តរុណតរុណានំ អត្តនោ ភវិយានំ
 វសេ វត្តិស្សន្តិ គេហេ ទាសកម្មករាទយោបិ គោមហិ-
 ទយោបិ ហិរញ្ញសុវណ្ណម្បិ សព្វំ តាសំយេវ អាយត្តំ
 ភវិស្សតិ អសុកំ ហិរញ្ញសុវណ្ណំ វា បរិច្ឆេទាទិជាតំ វា
 កហន្តិ វុត្តេ យត្ត វា តត្ត វា ហោតុ កិ តុយ្ហមេវ ព្យាចារេន
 ត្វំ មយ្ហំ យវេ សន្តំ វា អសន្តំ វា ជានិតុកាមោ ជាតោសីតិ
 វត្វា នានប្បការេហិ អក្កោសិត្វា មុខសត្តិហិ កោដ្ឋេត្វា
 ទាសចេដកេ វិយ អត្តនោ វសេ កត្វា អត្តនោ ឥស្សរិយំ

ពួកមនុស្សនឹងមានរាគចរិតខ្លាំងក្លា មានជាតិអាក្រក់ បណ្តោយ
 ខ្លួន បណ្តោយចិត្តទៅតាមអំណាចកិលេស និង ប្រព្រឹត្តទៅក្នុង
 អំណាចភវិយាក្មេង ។ របស់ខ្លួន អ្នកមានទាសៈ កម្មករ ជាដើម
 ក្តី សត្វពាហនៈ មានគោ ក្របីជាដើមក្តី មាន ប្រាក់ជាដើមក្តី
 ដែលមាននៅក្នុងផ្ទះគ្រប់យ៉ាង នឹងតាំងនៅក្នុងការគ្រប់គ្រងរបស់
 ពួកនាងទាំងនោះ កាលពួកស្វាមីសួរដល់មានប្រាក់ឯណោះ ។
 ថា នៅទីណា ឬសួរដល់ចំនួនរបស់របរផ្សេង ។ មាននៅក្នុងទី
 ណាក្តី ពួកនាងទាំងនោះ នាំគ្នាឆ្លើយថា របស់ទាំងនោះនៅទីណា
 ក៏ដោយចុះ ប្រយោជន៍អ្វីដែលអ្នកត្រូវត្រួតត្រាវា អ្នកចង់ដឹងវត្ថុ
 ដែលមាន និងមិនមាននៅក្នុងផ្ទះរបស់យើងដែរឬ ? ហើយជេរ
 ដោយប្រការផ្សេងៗ ចាក់ដោតដោយលំពៃនឹង គឺ មាត់ ពួកបុរស
 ក៏ធ្លាក់ចុះក្នុងអំណាចរបស់ស្ត្រីទាំងនោះ ដូចជាទាសៈ ឬខ្ញុំបម្រើ
 ពួកស្ត្រីទាំងនោះ ក៏តាំងនៅក្នុងភាពជាម្ចាស់ ជាធំតទៅ ប្រៀបបី

បវត្តេស្សន្តិ ឯវំ មធុកបុប្ផប្បមាណានំ មណ្ឌកបោតិកានំ
អាសីវិសេ កណ្ណសប្បេ គិលនកាលោ វិយ ភវិស្សតិ
ឥតោនិទានម្បិ តេ ភយំ នត្តិ បណ្ណរសមំ កថេហិតិ ។

កន្ត ទសហិ អសទ្ធម្មហិ សមន្ទាគតំ គាមគោចរំ
កាកំ កាពានវណ្ណបណ្ណតាយ សុវណ្ណាតិ លទ្ធនាមេ
សុវណ្ណរាជហំសេ បរិវារេន្ត អទូសំ ឥមស្ស កោ
វិបាកោតិ ។

ឥមស្សាបិ អនាគតេ ទុព្វលរាជកាលេយេវ វិបាកោ
ភវិស្សតិ អនាគតស្មី ហិ រាជានោ ហត្ថិសិប្បាទីសុ
អកុសលា យុទ្ធសុ អវិសារទា ភវិស្សន្តិ តេ អត្តនោ
ជ្ជវិប្បត្តិ អាសន្តិមានានំ សមានជាតិកានំ កុលបុត្តានំ

ដូចជាពពួកសត្វកង្កែបដែលតូច ៗ ប៉ុនផ្កាស្វាយ ដេញខាំស៊ីពស់
វែក ដែលមានពិសដ៏ពន្លឹក ដូច្នោះ ។ ភ័យ សូម្បីមានសុបិននេះ
ជាហេតុ ក៏មិនមានដល់មហាបពិត្រទេ សូមទ្រង់ត្រាស់ប្រាប់និមិត្ត
ទី ១៥ បន្តទៀតចុះ ។

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានឃើញហ្វូងស្តេច-
ហង្សរមាសដែលមានឈ្មោះថា មាស ព្រោះមានរោមពណ៌មាស
នាំគ្នាហែហមសត្វក្អែក ជាអ្នកប្រកបដោយអសទ្ធម្ម ១០ ប្រការ
ត្រាប់ចររកស៊ីតាមស្រុក អ្វីជាផលនៃព្រះសុបិននេះ ព្រះអង្គ ? ។

មហាបពិត្រ ផលនៃសុបិននេះ ក៏នឹងមានក្នុងអនាគតដូច
គ្នា ក្នុងសម័យរបស់ព្រះរាជាដែលទុព្វលនោះនោះឯង ព្រោះថា
ក្នុងកាលខាងមុខ ព្រះរាជាទាំងឡាយមិនធ្លាតក្នុងសិល្បៈ មាន
សិល្បៈដ៏រឹងមាំ មិនក្លៀវក្លាក្នុងយុទ្ធវិធី ព្រះរាជាមិនប្រទាន
ភាពជាធំ ឲ្យដល់ពួកកុលបុត្តដែលមានជាតិស្មើគ្នា ជាអ្នកស្អប់-

ឥស្សរិយំ អទេត្តា អត្តនោ បាទេម្មលិកានំ ទ្រាបកក-
 ប្បកាទីនំ ទេស្សន្តិ ជាតិគោត្តសម្បន្នា កុលបុត្តា រាជកុលេ
 បតិដ្ឋំ អលកមាណា ជីវិតំ កប្បេតុំ អសមត្តា ហុត្វា
 ឥស្សរិយេ វិហិតេ ជាតិគោត្តហីនេ អកុលីនេ ឧបដ្ឋហន្តា
 វិចរិស្សន្តិ សុវណ្ណរាជហំសេហិ កាកស្ស បរិវារិតកាលោ
 វិយ កវិស្សតិ ឥតោនិទានម្បិ តេ កយំ នត្តិ សោឡសមំ
 កថេហិតិ ។

កន្ត បុព្វ ទីបិណោ ឯឡកោ ខាទន្តិ អហម្បន
 ឯឡកេ ទីបិណោ អនុពន្ធិត្វា ម្បម្បរាតិ ខាទន្តេ អទុសំ អថញ្ញោ
 តសា វកា ឯឡកេ ទូរតោវ ទិស្វា ភីតតសិតា ឧត្រា-

ខ្លឹមដល់ភាពវិបត្តិនៃរាជសម្បត្តិ មិនព្រះរាជទានដល់ពួកភ្នាក់ងារ
 និងពួកជាន់កាត់សក់ជាដើម ដែលនៅជិតបាទេម្មលរបស់ព្រះអង្គ
 ពួកកុលបុត្តដែលសម្បូរណ៍ដោយជាតិ និងគោត្រ កាលមិនបាន
 ទីពឹងអំពីរាជត្រកូល ក៏មិនអាចចិញ្ចឹមជីវិតបាន ក៏នាំគ្នាទៅអែប-
 អែប យកចិត្តយកថ្លើមដល់អ្នកដែលគ្មានត្រកូល មានជាតិ និង
 គោត្រថោកទាបដែលមានអំណាចជាធំ ប្រៀបដូចជាពួកហង្ស
 មាស ធ្វើជាបរិវារតាមហែហមសត្វក្អែក ដូច្នោះ ។ ភ័យ សូម្បី
 មានសុបិននេះ ក៏មិនមានដល់មហាបពិត្រ សូមទ្រង់ត្រាស់សុបិន
 ទី ១៦ បន្តទៀតចុះ ។

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងកាលមុន ៗ សត្វខ្លាតែងខាំស៊ី
 ពពែ តែខ្ញុំព្រះអង្គបានសុបិនឃើញហ្នូនពពែ នាំគ្នាដេញខាំពួក
 សត្វខ្លាស៊ីទៅវិញ ពេលនោះខ្លាដទៃ ៗ គឺ ខ្លាដំបង ខ្លាធំ ឃើញ
 ពួកពពែពិចម្ងាយ ក៏តក់ស្លុតរន្ធត់ភ័យខ្លាចយ៉ាងខ្លាំង ហើយនាំគ្នា

៣៦ មហាសុបិនជាតកដ្ឋកថា

សមប្បត្តា ហុត្វា ឯឡកានំ កយា បលាយិត្វា គុម្ពគហនានិ
បរិសិទ្ធា និលីយីសុ ឯវាហំ អទុសំ ឥមស្ស កោ
វិបាកោតិ ។

ឥមស្សបិ អនាគតេ អធម្មិករាជកុលេយេវ វិបាកោ

កវិស្សតិ តទា ហិ អកុលីនា រាជវល្លកា ឥស្សរា កវិស្សន្តិ
កុលីនា អប្បញ្ញាតា ទុគ្គតា តេ រាជវល្លកា រាជានំ អត្តនោ
កបំ គាហាបេត្វា វិនិច្ឆយដ្ឋានាទីសុ ពលវន្តោ ហុត្វា
កុលីនានំ បវេណិអាគតានិ ខេត្តវត្តាទីនិ អម្ពាកំ សន្តកានិ
ឯតានីតិ អភិយុជ្ឈិត្វា តេសុ ន តម្ពាកំ អម្ពាកន្តិ អាគន្តវា

៣៦ អដ្ឋកថា មហាសុបិនជាតក

រត់គេចចូលទៅកាន់គម្ពោតព្រៃ លាក់ខ្លួនពួនអាត្មា ព្រោះខ្លាចពួក
ពពែត ខ្ញុំព្រះអង្គបានឃើញយ៉ាងនេះ អ្វីជាផលនៃសុបិននេះ ព្រះ-
អង្គ ? ។

មហាបពិត្រ ផលនៃសុបិននេះ ក៏មានក្នុងសម័យនៃព្រះ-
រាជាអ្នកមិនតាំងនៅក្នុងធម៌ ក្នុងអនាគតដូចគ្នា ព្រោះថា ក្នុងគ្រា
នោះ ពួកអ្នកគ្មានត្រកូលចេះអែបអប ប្របុបប្រចែងជាមួយព្រះ-
រាជា ក៏នឹងបានជាធំ ពួកអ្នកមានត្រកូលក៏បាត់បង់កេរ្តិ៍ឈ្មោះទៅ
ជាអ្នកក្រលំបាក ។ ពួកអ្នកប្របុបប្រចែងទាំងនោះ នាំគ្នាធ្វើឲ្យ
ព្រះរាជាទ្រង់ជឿដល់ពាក្យសំដីរបស់ខ្លួន នឹងតែងតាំងខ្លួនឲ្យមាន
អំណាចក្នុងនាទីរាជការ មានសាលាក្តីជាដើម ។ ពួកទាំងនោះក៏
បាននាំគ្នារុករានយកដីធ្លីស្រែចម្ការស្នូនដំណាំជាដើម រហូតដល់
របស់ពួកអ្នកមានត្រកូលទាំងឡាយ ថាកន្លែងទាំងនេះជារបស់ពួក
យើង កាលពួកអ្នកមានត្រកូលទាំងនោះតវ៉ាថា មិនមែនជារបស់

វិនិច្ឆ័យដ្ឋានាទីសុ វិវេទនេសុ វេត្តលតាទីហិ បហារបេត្វា

គីវាយំ គហេត្វា អបកឡាបេត្វា អត្តនោ បមាណំ ន ជានាថ

អម្ពហិ សទ្ធិ វិវេច ឥទានិ វោ រញ្ញោ កថេត្វា ហត្ថបាទ-

ច្ចេទនាទីនិ ការេស្ស្សមាតិ សន្តជ្ជេស្សន្តិ តេ តេសំ កយេន

អត្តនោ វត្ថុនិ តុម្ហាកំយេវ ចេតានិ គណ្ណថាតិ និយ្យាទេត្វា

អត្តនោ គេហានិ បរិសិទ្ធា ភីតា និបជ្ជេស្សន្តិ បាបភិក្ខុបិ

បេសលេ ភិក្ខុ យថារុចី វិហេលេស្សន្តិ តេ បេសលា ភិក្ខុ

បដិសរណំ អលកមាណា អរញ្ញំ បរិសិទ្ធា គហនដ្ឋានេសុ

ពួកលោកទេ នេះជាបសព្វកយើង ហើយនាំគ្នាមកប្តឹងសាលា

កាត់ក្តីជាដើម ពួកជនអ្នកប្របូបប្របែចងទាំងនោះ បានប្រាប់គ្នាឲ្យ

វាយនឹងរំពាត់ផ្តៅជាដើម ហើយរុញក្បាលចេញ ព្រមទាំងសំឡេត

គំរាមកំហែងថា ពួកនេះមិនដឹងប្រមាណខ្លួន មករករឿងជាមួយ

ពួកយើងផង ឥឡូវនេះយើងនឹងទៅទូលព្រះរាជា ឲ្យដាក់ព្រះ-

រាជអាជ្ញាផ្សេង ៗ មានការកាត់ដៃ ជើង ជាដើម ។ ពួកអ្នកមាន

ត្រកូលមានការខូចខាតដល់ពួកអ្នកប្របូបប្របែចងទាំងនោះ ក៏បាន

យល់ព្រមប្រគល់ដីធ្លីរបស់ខ្លួនថា ដីធ្លីទាំងនេះ បើជាបសព្វលោក

ក៏សូមលោកទទួលយកចុះ ហើយក៏នាំគ្នាត្រឡប់មកផ្ទះរបស់ខ្លួន

សូម្បីជេក ក៏មានការភិតភ័យតាម ៗ គ្នា ។ សូម្បីពួកភិក្ខុដ៏ថោក

ទាបទាំងឡាយ ក៏នាំគ្នាបៀតបៀនភិក្ខុអ្នកមានសីលជាទីស្រឡាញ់

ពួកភិក្ខុអ្នកមានសីលជាទីស្រឡាញ់ទាំងនោះ គ្មានទីពឹងពំនាក់-

អាស្រ័យ ក៏នាំគ្នាចូលទៅកាន់ព្រៃភ្នំក្រំថ្ម ពួនសម្លុំគេចខ្លួន ។

និលីយិស្សន្តិ ឯវំ ហិនជចេហិ ចេវ បាបភិក្ខុហិបិ ច
 ឧបទូតានំ ជាតិមន្តានំ កុលបុត្តានពោវ បេសលានំ ភិក្ខុនញ្ច
 ឯឡកានំ ករយេន តសវកានំ បលាយនកាលោ វិយ
 ភវិស្សតិ ឥតោនិទានម្បិ តេ ភយំ នត្ថិ អយំ ហិ សុបិនោ
 អនាគតញ្ញាវ អារព្ព តេ ទិដ្ឋោ ព្រាហ្មណា បន ន
 ធម្មសុធម្មតាយ តយិ សិនេហេន តំកថយីសុ ពហុំ
 ធនំ លភិស្សាមាតិ អាមិសចកុតាយ ជីវិតុត្ថិ និស្សាយ
 កថយីសុតិ ។

ឯវំ សត្តា សោឡសន្នំ មហាសុបិនានំ និប្ពត្តិ កថេត្វា
 ន ខោ មហារាជ ឯតរហិ ត្វញ្ញាវ ឥមេ សុបិនោ អទូស
 បោរណករាជានោបិ អទូសំសុ ព្រាហ្មណាបិ តេសំ ឯវមេវ

ប្រការដែលកុលបុត្តអ្នកមានជាតិត្រកូលទាំងឡាយ និង
 ភិក្ខុអ្នកមានសីលជាទីស្រឡាញ់ទាំងនោះ ត្រូវពួកជនអាក្រក់ និង
 ភិក្ខុលាមកទាំងឡាយ ចូលទៅប្រទូសវាយយ៉ាងនេះ ក៏ដូចកាល
 ដែលពួកខ្លាជំបង់ ខ្លាធំទាំងឡាយនាំគ្នារត់ ព្រោះខ្លាចពួកសត្វពពែ
 ដូច្នោះ ។ ភ័យ ស្នម្បីមានសុបិននេះជាហេតុ ក៏មិនមានដល់មហា-
 បពិត្រឡើយ ។ សុបិនទាំងនេះដែលមហាបពិត្របានឃើញហើយ
 ប្រារព្ធចំពោះតែអនាគតប៉ុណ្ណោះ ប៉ុន្តែពួកព្រាហ្មណ៍ មិនបានទាយ
 សុបិននេះដោយត្រឹមត្រូវទេ គឺ ទស្សន៍ទាយព្រោះអាស្រ័យការ
 ចិញ្ចឹមជីវិត ព្រោះឃើញដល់អាមិសថា ពួកយើងនឹងបានទ្រព្យ
 ច្រើន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ទ្រង់ព្យាករណ៍ដល់ផល
 នៃសុបិនធំ ៗ ទាំង ១៦ ប្រការ យ៉ាងនេះហើយ ទ្រង់ត្រាស់ថា
 មហាបពិត្រ មិនមែនមានតែក្នុងពេលនេះប៉ុណ្ណោះទេ ដែលមហា-
 បពិត្របានឃើញសុបិនទាំងនេះ ស្នម្បីព្រះរាជាមុនៗ ក៏ទ្រង់បាន

ឥមេ សុបិនោ គហេត្វា យញ្ញមត្តកេ ខិប្ចីសុ តតោ

បណ្ឌិតេហិ ទិទ្ធនយេនាគន្ធា ពោធិសត្តំ បុច្ឆីសុ បោរាណក-

បណ្ឌិតាបិ នេសំ ឥមេ សុបិនោ កថេន្តា ឥមិនា និយា-

មេនេវ កថេសុន្តិ វត្វា តេន យាចិតោ អតីតំ អាហរិ ។

អតីតេ ពារាណសិយំ ព្រហ្មទេត្តេ រជ្ជំ ការេន្តេ

ពោធិសត្តោ ឧទិច្ចព្រាហ្មណកុលេ និព្វត្តិត្វា វយប្បត្តោ

ឥសិបព្វជ្ជំ បព្វជិត្វា អភិញ្ញា ចេវ សមាបត្តិយោ ច និព្វ-

ត្តេត្វា ហិមវន្តប្បទេសេ ឈានកីឡំ កីឡន្តោ វិហរតិ ។

តទា ពារាណសិយំ ព្រហ្មទេត្តោ ឥមិនាវ និយាមេន ឥមេ

យើញ្ញដូចគ្នាដែរ ។ សូម្បីពួកព្រាហ្មណ៍ ក៏កាន់យកសុបិននេះ រាប់បញ្ចូលក្នុងយ័ញ្ញពិធីដូចគ្នា លុះកាលជាខាងក្រោយ អាស្រ័យ

ពាក្យណែនាំរបស់ពួកបណ្ឌិតនាំគ្នាក្រាបទូល ទើបសួរព្រះពោធិ-

សត្វ សូម្បីបុរាណបណ្ឌិតទាំងឡាយ កាលទស្សន៍ទាយសុបិន

ទាំងនេះ ដល់ព្រះរាជាទាំងនោះ ក៏នាំគ្នាទស្សន៍ទាយទំនងដូចគ្នា

នេះឯង កាលព្រះបាទបសេនទិកោសលទូលអារាធនា ទើបព្រះ-

បរមសាស្តា ទ្រង់នាំយករឿងក្នុងអតីតមកជាឧទាហរណ៍ ដូចត

ទៅនេះ ៖

ក្នុងអតីតកាល គ្រាព្រះបាទព្រហ្មទេត្តសោយរាជសម្បត្តិ

នៅក្នុងក្រុងពារាណសី ព្រះពោធិសត្វមានកំណើតក្នុងត្រកូលឧ-

ទិច្ចព្រាហ្មណ៍ ចម្រើនវ័យហើយ បានបួសជាតាបស ញ៉ាំងអភិ-

ញាសមាបត្តិឲ្យកើត បានសាកល្បងវិទ្ធនៅក្នុងហិមវន្តប្រទេស

ក្នុងពេលនោះឯង នៅឯនគរពារាណសី ព្រះបាទព្រហ្មទេត្ត ទ្រង់

សុបិនោ ទិស្វា ព្រាហ្មណេ បុច្ឆិ ។ ព្រាហ្មណា

ឯវមេវ យញ្ញំ យជិតំ អារកិសុ ។ តេសុ បុរោហិតស្ស

អន្តេវាសិកមាណវោ បណ្ឌិតោ ព្យត្តោ អាចរិយំ អាហ

អាចរិយ តុម្ពហិ មយំ តយោ វេទេ ឧគ្គណ្ហាបិតា ននុ

តេសុ ឯកំ មារត្វា ឯកស្ស រសោត្តិកម្មករណំ នាម

នត្ថិតិ ។ តាត តមិនា ឧបាយេន អម្ពាកំ ពហុធនំ

ឧប្បជ្ជិស្សតិ ត្វំ បន រញ្ញោ ធនំ រក្ខិតុកាមោ មញ្ញតិ ។

មាណវោ តេនហិ អាចរិយ តុម្ព តុម្ពាកំ កម្មំ ករោថ

ឧយ្យានំ អគមាសិ ។ តំ ទិវសមេវ ពោធិសត្តាបិ តំ

ឃើញសុបិននេះ ដោយទំនងដូចគ្នា ក៏មានព្រះតម្រាស់សួរដល់

ពួកព្រាហ្មណ៍ ។ ពួកព្រាហ្មណ៍ ក៏ប្រារព្ធពិធីបូជាយ័ញ្ញយ៉ាងនេះ

ដូចគ្នា ។ បណ្តាព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ បុរោហិតមានសិស្សជាបណ្ឌិត

ត្រាត ពោលនឹងអាចារ្យថា លោកអាចារ្យ គម្ពីរត្រៃវេទទាំង ៣

លោកអាចារ្យបានឲ្យខ្ញុំរៀនចប់ហើយ ក្នុងវេទទាំង ៣ គម្ពីរនោះ

ប្រការដែលថា ការសម្លាប់មនុស្សម្នាក់ហើយ ធ្វើឲ្យកើតសិរីសួស្តី

ដល់មនុស្សម្នាក់ទៀត មិនមានឡើយ មិនមែនឬ ? , លោក

អាចារ្យឆ្លើយថា អ្នកដឹងមែន ដោយឧបាយនេះ ទ្រព្យដ៏ច្រើននឹង

កើតដល់ពួកយើង ចំណែកអ្នកមុខតែលំបាកនឹងរក្សាព្រះរាជ-

ទ្រព្យ ទេដឹង ? មាណពពោលថា លោកអាចារ្យបើដូច្នោះ ពួក

លោកចូរធ្វើការងាររបស់ពួកលោកទៅចុះ ខ្ញុំមិនធ្វើអ្វីក្នុងសំណាក់

របស់ពួកលោកឡើយ ហើយក៏បានដើរចេញទៅរហូតដល់ព្រះ-

រាជឧទ្យានក្នុងថ្ងៃនោះឯង ។ សូម្បីព្រះបរមពោធិសត្វ ក៏ដឹងហេតុ

៤១ មហាសុបិនជាតកដ្ឋកថា

ការណំ ញត្វា អជ្ជ មយិ មនុស្សប្របំ គតេ មហាជនស្ស
ពន្ធនា មោក្ខោ ភវិស្សតីតិ អាកាសេនាគន្ធា ឧយ្យានេ
ឱតិវត្តា សុវណ្ណបដិមា វិយ មន្តលសិលាតលេ និសីទិ ។
មាណវោ ពោធិសត្តំ ឧបសន្តមិត្តា វន្តិត្តា ឯកម្មនំ និសីទិត្តា
បដិសណ្ឋារំ អកាសិ ។ ពោធិសត្តោបិ តេន សទ្ធិ មជ្ជ-
រយ្យដិសណ្ឋារំ កត្តា កី នុ ខោ មាណវំ រាជា ធម្មេន រជ្ជំ
ការេតីតិ បុច្ឆិ ។ កន្តេ រាជា នាម ធម្មិកោ អបិច ខោ
បន នំ ព្រាហ្មណា អតិដ្ឋេ បក្ខនាបេន្តិ រាជា សោឡស
សុបិនោ ទិស្វា ព្រាហ្មណាណំ អាវេចេសិ ព្រាហ្មណា
យញ្ញំ យជិស្សាមាតិ អារទ្ធា កី នុ ខោ កន្តេ អយំ នាម

៤១ អដ្ឋកថា មហាសុបិនជាតក

នោះហើយគិតថា ថ្ងៃនេះ បើយើងទៅដល់កន្លែងមនុស្ស ការផុត
ពីការចាប់ចងនឹងមានដល់មហាជន ដូច្នោះហើយ ក៏ហោះតាមផ្លូវ
អាកាស មកចុះកន្លែងឧទ្យានអង្គុយលើផ្ទាំងថ្មដែលជាមន្តល ដូច
រូបដែលធ្លាក់ដោយមាសដូច្នោះ ។ មាណពចូលទៅរកព្រះពោ-
ធិសត្វ សំពះហើយ អង្គុយក្នុងកន្លែងដ៏សមគួរមួយ នឹងធ្វើ
បដិសណ្ឋារព្រះពោធិសត្វ ។ សូម្បីព្រះពោធិសត្វ ក៏បានធ្វើបដិ-
សណ្ឋារយ៉ាងពីរោះជាមួយគេ ហើយសួរថា ព្រះរាជាសោយរា-
ជសម្បត្តិប្រកបដោយធម៌ហើយឬ មាណព ? មាណពបានពោល
ថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ព្រះរាជានៅបានព្រះនាមថា
ធម្មិករាជនៅឡើយទេ ប៉ុន្តែថា ពួកព្រាហ្មណ៍កំពុងលួងលោម
ព្រះអង្គឲ្យដើរផ្លូវខុស ព្រះរាជាទ្រង់ឃើញព្រះសុបិន ១៦ ប្រការ
ត្រាស់ប្រាប់ដល់ពួកព្រាហ្មណ៍ ពួកព្រាហ្មណ៍ពោលថា ពួកយើង
នឹងត្រូវបូជាយ័ញ្ញ ហើយក៏រៀបចំការនោះភ្លាម លោកម្ចាស់ដ៏

៤២ មហាសុបិនជាតកដ្ឋកថា

ឥមេសំ សុបិនានំ និប្បត្តិតិ រាជានំ សញ្ញាបេត្វា ត្ថម្ហាកំ
មហាជនំ កយា មោចេតុំ ន វដ្ឋត្តិតិ ។ មយំ ខោ នាម
មាណវំ រាជានំ ន ជានាម រាជាបិ អម្មេ ន ជានាតិ សចេ
បន ឥធាគ្គនា បុច្ឆយ្យ កថេយ្យាមស្ស មយន្តិ ។ មាណវោ
អហំ កន្ត តំ អានេស្សាបិ តុម្ហេ មនាគមនំ ឧទិក្ខនា
មុហត្ថំ និសីទេថាតិ ពោធិសត្ថំ បដិជានាបេត្វា រញ្ញោ សន្តិកំ
គ្គនា មហារាជ ឯកោ អាកាសចារិកតាបសោ ត្ថម្ហាកំ
ឧយ្យានេ ឱតិវត្វា តុម្ហហិ ទិដ្ឋិសុបិនានំ និប្បត្តិ កថេស្សា-
មីតិ តុម្ហេ បក្កោសតីតិ អាហ ។ រាជា តស្ស កបំ សុត្វា-
តាវទេវ មហាន្តេន បរិវារេន ឧយ្យានំ គ្គនា តាបសំ

៤២ អដ្ឋកថា មហាសុបិនជាតក

ចម្រើន សូមលោកម្ចាស់ធ្វើឲ្យព្រះរាជាទ្រង់យល់ផងថា ដែល
ឈ្មោះថា ផលនៃសុបិននេះ គឺ យ៉ាងនេះ ហើយជួយឲ្យមហា-
ជនផុតអំពីភ័យផង លោកម្ចាស់ ។ ព្រះពោធិសត្វពោលថា ម្ចាស់
មាណព យើងមិនបានស្គាល់ព្រះរាជា ព្រះរាជាក៏មិនស្គាល់យើង
បើព្រះអង្គមកសួរដល់ទីនេះ យើងនឹងប្រាប់ដល់ព្រះអង្គបាន ។
មាណពបានពោលថា ខ្ញុំនឹងយាងព្រះអង្គមក សូមលោកម្ចាស់
មេត្តារង់ចាំការមករបស់ខ្ញុំត្រឹមតែមួយភ្លែតចុះ កាលបើសុំការអ-
នុញ្ញាតពីព្រះពោធិសត្វហើយ ក៏ទៅកាន់ព្រះរាជដំណាក់ ក្រាប
ទូលថា បពិត្រមហារាជ តាបសអ្នកត្រាច់ចរតាមផ្លូវអាកាសមួយ
អង្គ បានចុះមកក្នុងឧទ្យានរបស់ព្រះអង្គ ហើយបានពោលថា
នឹង ទស្សន៍ទាយផលនៃព្រះសុបិន ដែលព្រះអង្គទ្រង់ឃើញ
កំពុងអង្គុយចាំព្រះអង្គហើយ ។ ព្រះរាជាទ្រង់ស្តាប់ពាក្យរបស់មាណព
នោះ ស្តេចក៏ប្រញាប់ទៅកាន់ព្រះឧទ្យានភ្លាម ព្រមដោយបរិវារដ៏

៤៣ មហាសុបិនជាតកដ្ឋកថា

វិនិច្ឆ័យ ឯកមន្តំ និសិន្នោ បុច្ឆិ តុម្ហេ កិរ កន្ត មយា

ទិដ្ឋសុបិនានំ និច្ឆតិ ជានាថាតិ ។ អាម មហារាជាតិ ។

តេនហិ កថេថាតិ ។ កថេមិ មហារាជ យថាទិដ្ឋ តាវ

សុបិនេ មំ សារវេហិតិ ។ សាធុ កន្តតិ រាជា

ឧសកា រុក្ខា តារវិយោ តារា ច

អស្សោ កំសោ សិគាលី ច កុម្មោ

បោក្ខរណី ច អបាកចន្ទនំ លារុនិ

សីទន្តិ សិលា ប្បវន្តិ មណ្ឌកិយោ

កណ្ណសប្បេ គិលន្តិ កាកំ សុវណ្ណា

៤៣ អដ្ឋកថា មហាសុបិនជាតក

ច្រើន ទ្រង់សំពះតាបសហើយ ប្រថាប់អង្គុយកន្លែងដ៏សមគួរមួយ
មានព្រះតម្រាស់សួរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន បានឮថា
លោកម្ចាស់ជ្រាបនូវផលនៃសុបិនដែលខ្ញុំបានឃើញឬ ? ព្រះ-
ពោធិសត្វពោលថា សូមថ្វាយព្រះពរមហាបពិត្រ អត្តាកាព
ជ្រាប ។ ព្រះរាជាត្រាស់ថា បើដូច្នោះ សូមលោកម្ចាស់ទស្សន៍-
ទាយចុះ ។ ព្រះពោធិសត្វពោលថា សូមថ្វាយព្រះពរមហាបពិត្រ
អាត្តាកាពនឹងទស្សន៍ទាយថ្វាយ សូមមហាបពិត្រត្រាស់សុបិន
តាមដែលទ្រង់បានឃើញឲ្យអាត្តាកាពស្តាប់មកចុះ ។ ព្រះរាជា
ត្រាស់ថា ប្រពៃហើយលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ទើបត្រាស់ថា ៖

- គោឧសករាជ ១ ឈើទាំងឡាយ ១ មេគោទាំងឡាយ ១
គោឈ្មោលទាំងឡាយ ១ សេះ ១ ថាសមាស ១ មេត្រៃចបក ១
ក្អមទឹក ១ បោក្ខរណី ១ បាយភៅ ១ ចំនុក្រហម ១ ឃ្មោកលិច
១ ថ្មអណ្តែត ១ កន្លែងទាំងស្រុង ១ ហង្សមាសហែហមក្អែក ១

បរិវារយន្តិ តសា វកា ឯឡកានំ

កយា ហិតិ ។

វត្ថា បសេនទិកោសលរញ្ញា កថិតនិយាមេនេវ សុបិនោ

កថេសិ ។ ពោធិសត្តោបិ តេសំ ឥទានិ សត្តារា កថិត-

និយាមេនេវ វិត្តារតោ និប្ពត្តិ កថេត្វា បរិយោសានេ សយំ

ឥទំ កថេសិ វិបរិយាសោ វត្តតិ នយិធមត្តិ ។ តត្រាយ-

មត្តោ អយំ មហារាជ ឥមេសំ សុបិនានំ និប្ពត្តិ យំ

បនេតំ តេសំ បដិយាតត្ថាយ យញ្ញកម្មំ វត្តតិ វត្តំ

ហោតិ ។ កីការណា ។ ឥមេសញ្ញំ និប្ពត្តិ នាម លោកស្ស

ខ្លាធំ ខ្លាដំបង ភ័យខ្លាចព្រោះពពែ ១ ដូច្នោះ ។

ហើយត្រាស់ប្រាប់សុបិន តាមនិយមដែលព្រះបាទបសេ-
នទិកោសលត្រាស់ប្រាប់នោះឯង ។ សូម្បីព្រះពោធិសត្វ ក៏បាន
ទស្សន៍ទាយផលនៃសុបិនទាំងនោះ ដោយពិស្តារតាមទំនងដែល
ព្រះសាស្ត្រាទ្រង់ទស្សន៍ទាយក្នុងពេលនេះឯង ហើយក្នុងទីបំផុត
បានថ្វាយព្រះពរដូច្នោះថា នឹងប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាលដែលលោកជិត
ចូលដល់សេចក្តីវិនាស គឺ មិនមានក្នុងយុគនេះឡើយ ។

អត្តាធិប្បាយក្នុងពាក្យនោះ មានដូច្នោះ គឺ មហាបពិត្រ
ផលនៃព្រះសុបិនទាំងនោះមានដូច្នោះ គឺ ការបូជាយ័ញ្ញដែលកំពុង
ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីកំចាត់អន្តរាយក្នុងព្រះសុបិនទាំងនោះ រមែងជា
ការប្រព្រឹត្តិខុសក្នុងធម្មនិយាម លោកអធិប្បាយថា រមែងប្រព្រឹត្ត
ទៅផ្ទុយគ្នា ខុសអំពីការពិត ។ ព្រោះហេតុអ្វី ? ព្រោះហេតុថា
ផលនៃសុបិនទាំងនេះ នឹងមានក្នុងកាលដែលលោកជិតនឹងវិនាស

៤៥ មហាសុបិនជាតកដ្ឋកថា

វិបរិត្តកាល អការណស្ស ការណន្តិ គហណកាល

ការណស្ស អការណន្តិ ឆឡនកាល អកុតស្ស កុតន្តិ

គណ្ណនកាល កុតស្ស អកុតន្តិ ជហនកាល អលជ្ជិន្ត

ឧស្សន្ទកាល លជ្ជិនព្វ បរិហិនកាល ភវិស្សតិ នយិធ-

មត្តិ ឥទានិ បន តវ វា មម វា កាល ឥធ ឥមស្មី

បុរិសយុគេ វត្តមានេ ឯតេសំ និប្បតិ នតិ តស្មា ឯតេសំ

បដិយាតាយ វត្តមានំ យញ្ញកម្មំ វិបល្លាសេន វត្តតិ

អលន្តេន នតិ តេ ឥតានិទានំ ភយំ វា ឆម្ពិតត្ថំ វាតិ ។

មហាបុរិសោ រាជានំ សមស្សាសេត្វា មហាជនំ ពន្ធនា

៤៥ អដ្ឋកថា មហាសុបិនជាតក

គឺ ក្នុងកាលផ្សេង កាន់យកប្រការដែលមិនមែនហេតុ ថាហេតុ
ក្នុងកាលដែលលះបង់ហេតុចេញ ថាមិនមែនហេតុ ក្នុងកាលដែល
កាន់យកប្រការដែលមិនពិត ថាពិត ក្នុងកាលដែលលះបង់ប្រការ
ដែលពិតថា មិនពិត ។ ក្នុងកាលដែលពួកអលជ្ជិ មានច្រើនឡើង
នឹង ក្នុងកាលដែលពួកលជ្ជិមានការថយចុះ ក៏នឹងមិនមាននៅក្នុង
យុគនេះ មានន័យថា ផលរបស់ព្រះសុបិនទាំងនេះ មិនមាននៅ
ក្នុងពេលនេះ គឺ ក្នុងរជ្ជកាលរបស់មហាបពិត្រ ឬ ក្នុងសាសនា
របស់គាត់នេះ ក្នុងយុគនេះ គឺ ក្នុងជួររបស់បុរសបច្ចុប្បន្ននេះ
ព្រោះហេតុនោះការបូជាយំញាដែលកំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីកំចាត់
អន្តរាយនៃផលរបស់ព្រះសុបិនទាំងនេះ ទើបប្រព្រឹត្តទៅមិនត្រឹម
ត្រូវ លើកការបូជាយំញានោះចេញចុះ ភ័យ ឬ សេចក្តីភ័យខ្លាច
ដែលមានព្រះសុបិននេះជាហេតុ នឹងមិនមានដល់មហាបពិត្រ ។
ព្រះមហាបុរស បានធ្វើឲ្យព្រះរាជាធូរស្រាលព្រះទ័យ លះបង់

៤៦ មហាសុបិនជាតកដ្ឋកថា

មោចត្វា បុនាកាលេ វត្វា រញ្ជោ ឱវាទំ ទត្វា បញ្ចសុ

សីលេសុ បតិដ្ឋាបេត្វា គតោ បដ្ឋាយ មហារាជ

ព្រាហ្មណេហិ សទ្ធិ ឯកតោ ហុត្វា បសុយាតយញ្ញន្ទាម

មា យជីតិ ធម្មំ ទេសេត្វា អាកាសេនេវ អត្តនោ វស-

នដ្ឋានមេវ អគមាសិ ។ រាជាបិ តស្ស ឱវាទេ បិតោ

ទានាទីនិ បុញ្ញានិ កត្វា យថាកម្មំ គតោ ។

សត្តា ឥមំ ធម្មទេសនំ អាហរិត្វា សុបិនបច្ចយា

តេ ភយំ នត្តិ ហារេថ យញ្ញនិ យញ្ញំ ហារេត្វា មហា-

ជនស្ស ជីវិតទានំ ទត្វា អនុសន្ធិ យដេត្វា ជាតកំ

៤៦ អដ្ឋកថា មហាសុបិនជាតក

មហាជនចេញពីការចាប់ចង ហើយក៏បានហោះឡើងលើអាកាស ថ្វាយឱវាទដល់ព្រះរាជា ឲ្យតាំងនៅយ៉ាងមាំក្នុងសីលប្រាំ ហើយ ថ្វាយព្រះពរថា តាំងពីពេលនេះតទៅ មហាបពិត្រកុំរួមគិតជាមួយ ព្រាហ្មណ៍បូជាយ័ញ្ញ ដែលឈ្មោះថា បសុយាតយ័ញ្ញ (យ័ញ្ញ សម្លាប់សត្វ) តទៅទៀត លុះសម្តែងធម៌ហើយ បានត្រឡប់ទៅ កាន់លំនៅរបស់ខ្លួនតាមផ្លូវអាកាសនោះឯង ។ ចំណែកព្រះរាជា តាំងនៅក្នុងឱវាទរបស់ព្រះពោធិសត្វ ទ្រង់ធ្វើបុណ្យ មានការឲ្យ ទានជាដើម ហើយស្តេចទៅតាមយថាកម្ម ។

ព្រះបរមសាស្តា លុះទ្រង់នាំព្រះធម៌ទេសនានេះមកហើយ ត្រាស់ឲ្យព្រះបាទបសេនទិកោសលលះបង់ការបូជាយ័ញ្ញ ដោយ ព្រះពុទ្ធតម្រាស់ថា ព្រោះព្រះសុបិនជាបច្ច័យ ភ័យនឹងមិនមាន ដល់មហាបពិត្រទេ មហាបពិត្រចូរត្រាស់បង្គាប់ឲ្យលះបង់យ័ញ្ញ ចេញចុះ ព្រះរាជទានជីវិតទានដល់មហាជន ហើយទ្រង់បន្តអនុ-

៤៧ មហាសុបិនជាតកដ្ឋកថា

សមោធានេតិ តទា រាជា អានន្ទោ អហោសិ មាណវោ
សារីបុត្តោ តាបសោ បន អហមេវាតិ ។

បរិនិព្វតេ បន ភគវតិ សង្កឹតិការកោ ឧសភាតិ-
អាទីនិ តីណិ បទានិ អដ្ឋកថំ អារោបេត្វា លារូនីតិអាទីនិ
បញ្ច បទានិ ឯកំ គាថំ វត្វា ឯកនិបាតបាលី អារោ-
បេសុន្តិ ។

(មហាសុបិនជាតកំ សត្តមំ)

៤៧ អដ្ឋកថា មហាសុបិនជាតក

សុន្តិប្រជុំជាតកថា ព្រះរាជាក្នុងកាលនោះ បានមកជាព្រះអានន្ត
ក្នុងកាលឥឡូវនេះ , មាណព បានមកជាព្រះសារីបុត្ត ចំណែក
តាបស គឺ ជាតថាគត ដូច្នោះឯង ។

លុះកាលព្រះមានព្រះភាគ ស្តេចបរិនិព្វានហើយ ព្រះ-
សង្កឹតិកាចារ្យទាំងឡាយលើកបទទាំង ៣ មានឧសភាជាអាទី
ឡើងកាន់អដ្ឋកថា ពោលបទទាំង ៥ មាន លារូនិ ឡើងកាន់បាលី
ឯកនិបាត ដោយប្រការដូច្នោះ ។

(ចប់អដ្ឋកថា មហាសុបិនជាតក)

